Förteckning över ändringstryck.

Ändringstryck skall efter verkställd komplettering av särtrycket registreras härnedan.

Ändringstryck				Ändringstryck			
nr	avser artikel	infört den	infört av	nr	avser artikel	infört den	infört av
1	"	18/3 61	Sett	31			
2	"	"	Sett	32			
3	"	"	Sett	33			
4	"	"	Sett	34			
5	"	"	Sett	35			
6	"	"	Sett	36			
7	"	"	Sett	37			
8	"	"	Sett	38			
9	"	"	Sett	39			
10	"	"	Sett	40			
11	"	"	Sett	41			
12	"			42			
13	"			43			
14	"			44			
15	"			45			
16	"			46		15.12.61	KGP.
17	"			47			
18	"			48			
19				49			
20				50			
21		15.12.61	KGP.	51			
22				52			
23				53			
24				54			
25				55			
26				56			
27				57		1.3.62	GÅ
28				58		20.9.62	KN
29				59		20/12-62	[illegible]
30				60		25/6 64	Ed

INNEHÅLLSFÖRTECKNING.

Utdelningsplan.

		Artikel-nr
I.	**Tjänstgöringsföreskrifter för linjepersonal.**	
	Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 juni 1920 angående tjänstgöringstiden för viss driftpersonal vid statens järnvägar	1
	Bestämmelser rörande tillämpning av kungl. kungörelsen angående tjänstgöringstiden för annan driftpersonal än tågfärjepersonal.	
	Tjänstgöringstidens beräkning	2
	Tjänstfrihet under sön- och helgdagar	3
	Tjänsteturlistor	4—5
	Övertidstjänstgöring	6
	Allmänna grunder	7
	Bestämmelser rörande tillämpning av kungl. kungörelsen angående tjänstgöringstiden för personalen vid tågfärjorna med tillhörande hjälpfartyg.	
	Tjänstgöringstidens beräkning	12
	Tjänstfrihet under sön- och helgdagar	13
	Tjänstgöringslistor	14—15
	Övertidsgottgörelse	16
	Allmänna grunder	17
	Tolkningsföreskrifter	18
	Särskilda föreskrifter angående tjänstgöringstidens längd	20
	Reglering av tågledares och lokledares tjänstgöringsförhållanden	21
II.	**Bestämmelser rörande semester.**	
	Semesterordning för linjepersonal	23—24 a
	Lag om semester för vissa arbetstagare	25
III.	**Bestämmelser rörande förhandlingsrätt och företagsnämnder.**	
	Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 juni 1937 angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän	28
	Bestämmelser angående företagsnämnder	29
	Centrala företagsnämndens anvisningar	30
IV.	**Normer för enhetlig personaluppsättning.**	
	Allmänna bestämmelser	31
	Distriktskanslierna	32
	Banavdelningen	33
	Maskinavdelningen	34
	Tågfärjorna	35
	Trafikavdelningen	36
	Huvudverkstäderna	37
	Förrådsavdelningen	38
V.	**Tillsättande av befattningar m. m.**	
	Åtgärder för tillsättande av ledigblivande befattning	41
	Ansökning till ledigförklarad tjänst	42
	Ledigangivande av befattningar i lönegraderna Ca 10—18	43
	Riktlinjer för tjänstetillsättning vid övertagna linjer	43 a
	Dispensförfarande	44—45
	Tjänståldersberäkning	46
	Förordsfullmäktige	47—53
	Förflyttning från V distriktet	54
	Meddelande av förordnanden	55—56
	Uppgifter i tjänstledighetsansökningar	57
	Tjänstledighet för studier för vinnande av ökad kompetens	58
	Militär beredskapstjänstgöring som merit	60

Ändringstryck nr 31 (10 blad)
Juni 1950.

		Artikel-nr
	Meritberäkning för befälsutbildad värnpliktig m. m.	61
	Rätt för arbetare att i vissa fall tillgodoräkna tid för värnpliktstjänstgöring och befälsutbildning som anställningstid m. m.	62
	Anställning åt i militärtjänst skadade m. m.	63
	Civilanställning åt visst militärmanskap m. m.	64
VI.	**Personalhandlingar och tjänstgöringsbetyg.**	
	Personalakt	65
	Avflyttnings- och tjänstgöringsbetyg	66
VII.	**Tjänstenummer.**	
	Plan för tilldelning av tjänstenummer	71
VIII.	**Arbetarskydds- och välfärdsföreskrifter.**	
	Arbetarskydd och yrkesinspektion	75
	Olycksfall i arbete	76
	Anordningar i vissa överliggningsrum	78
	Vandringsbibliotek	79
	Biblar å överliggningsrum	80
	SJ-nytt	81
IX.	**Bestämmelser angående arbetsstudier.**	
	Kontaktman	82

BILAGOR.

Bilaga 1. Tabeller över stationer och andra tjänsteställen med viss längre högsta tjänstgöringstid.

» 2. I. Anvisningar för ifyllande av blankett nr 49.
II. » » » » » nr 49 B och C.
III. Föreskrifter angående befordringsdatum för med enskild järnväg övertagen personal.

» 3. Bestämmelser rörande arbetarskydd.
I. Arbetarskyddslag den 3 januari 1949.
II. Arbetarskyddskungörelse den 6 maj 1949.
III. Kungörelse om förbud att använda minderårig till vissa arbeten.
IV. Kungörelse om förbud att använda arbetstagare till målningsarbete med blyfärg.
V. Yrkesinspektionsverksamheten vid SJ.
VI. Allmän instruktion för skyddsombud vid SJ.
VII. Instruktion för skyddskommitté vid SJ.
VIII. Förteckning över anslag i vissa arbetslokaler och vid tankanläggningar och oljeförråd.

» 4. Bestämmelser rörande olycksfall i arbete.

» 5. Exempel på semesterplan.

» 6. Klassificeringsgrunder för vissa slag av tjänster.
A. Banmästaravdelningar.
B. Signalreparatörssträckor.
C. Telefonreparatörssträckor.
D. Lokstationer vid normalspåriga bandelar.
E. Järnvägsanstalter.

» 7. Lag om rätten till arbetstagares uppfinningar.

» 8. I. K. Maj:ts cirkulär angående begränsning av vikariatsförordnanden m. m.
II. Normer att tjäna till ledning vid meddelande av vikariatsförordnanden.

» 9. Anvisningar till bestämmelserna i art. 46 om tjänstålderberäkning.

» 10. Anvisningar för beräkning av övertidsgottgörelse.

Utdelningsplan.

Styrelsen:
byråer och kontor,
förordsfullmäktige.

Distrikten:
distriktskanslier,
sektionsledningsexpeditioner,
stationer,
tågfärjor,
övriga tjänsteställen, som efter sektionsföreståndares beprövande hava behov av särtrycket,
förordsfullmäktige.

Huvudverkstäderna:
verkstadskontor,
förordsfullmäktige.

Förrådsavdelningen:
förrådsintendentkontor,
förordsfullmäktige.

I. Tjänstgöringsföreskrifter för linjepersonal.

1. Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 juni 1920 angående tjänstgöringstiden för viss driftpersonal vid statens järnvägar. (SFS nr 286).

§ 1.

Bestämmelserna i denna kungörelse gälla följande personalgrupper vid statens järnvägar, nämligen: ledningsförmän, lokförare, maskinister, verkstadsförmän, förste kontorister, förste reparatörer, tågmästare, kontorister, banförmän, förste portvakter, konduktörer, motorvagnsförare, rälsbussförare, stallförmän, stationsförmän, trädgårdsmästare, vagnförmän, förrådsförmän, kanslibiträden, lokeldare, reparatörer, banbiträden, maskinbiträden, portvakter, trafikbiträden, vagnskötare, banvakter, expeditionsvakter, förrådsvakter, stationskarlar, kontorsbiträden, skrivbiträden, effektvårdare, tågstäderskor, vagnstäderskor, dag- och nattvakter, vägvakter, platsvakter och postbiträden ävensom annan personal, som i samma tjänsteställning som ovan angivna personalgrupper tjänstgör i drifttjänst eller utför sådant arbete, varav drifttjänsten är omedelbart beroende.

Bestämmelserna gälla även följande personalgrupper vid statens järnvägars tågfärjor med hjälpfartyg, nämligen: tredje styrmän, båtsmän, rorgängare, timmermän, matroser, tredje maskinister, maskinskötare, förste motormän, maskinvakter, motormän och eldare ävensom städerskor och borstare

(Kungl. kung. den 30 dec. 1948, nr 789, som trätt i kraft den 1 januari 1949. Beträffande personalen vid statens järnvägars tågfärjor med hjälpfartyg, jfr 1 § kungörelsen den 5 nov. 1948, nr 687, med närmare föreskrifter rörande tillämpningen av sjöarbetstidslagen.)

Anm. 1. I samband med tjänsteförteckningsrevision ha följande av denna kungörelse berörda personalgrupper i drifttjänst resp vid tågfärjorna

utgått: maskinister, förste portvakter, lokeldare, portvakter, vagnskötare, tredje styrmän och tredje maskinister samt

tillkommit: förste kansliskrivare, kansliskrivare, lokbiträden och lokomotorförare.

Anm. 2. För vägvakter, platsvakter och postbiträden är tjänstgöringstiden numera reglerad enligt kollektivavtal.

§ 2.

1. För den personal, som avses i denna kungörelse, får, för kalendermånad räknat, i regel icke förekomma längre tjänstgöringstid, raster oräknade, än som motsvarar 208 timmar för 30 dagar.

Anm. Raster, vilka icke kunna fixeras till tiden, räknas såsom tjänstgöring. Detta gäller även betr. den åkande personalens tjänstefria uppehåll icke överstigande 30 min å hem- och bortastation.

2. För personal, som tjänstgör enligt regelbunden turfördelning med olika tjänstgöringstid olika dygn, må längre tjänstgöringstid för kalendermånad, än nu sagts, kunna förekomma, under förutsättning att sammanlagda tjänstgöringstiden för de i turfördelningen ingående turerna icke överstiger vad som motsvarar ~~208~~ 205 timmar för 30 dagar.

3. För banbevakningspersonal må annan tjänstgöringstid än nu nämnts kunna förekomma sålunda, att tjänstgöringstiden för 30 dagar må i regel utgöra:

under månaderna april—september högst 221 timmar och
under månaderna oktober—mars högst 195 timmar.

Under högst tre månader av sistnämnda period må dock tjänstgöringstiden för 30 dagar utgöra mer än 195 timmar men icke över 218 timmar. Såsom förutsättning för dylik ökning av tjänstgöringstiden skall likväl gälla, att under övriga månader av perioden i tjänstgöringstiden vidtages motsvarande minskning under 195 timmar för 30 dagar.

Närmare bestämmelser om tillämpning av den i detta mom. angivna tjänstgöringstiden meddelas av järnvägsstyrelsen efter den i § 7 omförmälda tjänstgöringsnämndens hörande.

(Kungl. kung. den 18 juli 1931, SFS 302, som trätt i kraft den 1 augusti 1931.)

4. För kalenderdygn får tjänstgöringstiden i regel icke överstiga:

för stationär personal 11 timmar,
för åkande personal 13 timmar och
för personal vid statens järnvägars tågfärjor med hjälpfartyg 16 timmar.

(Kungl. kung. den 30 dec. 1948, nr 789, som trätt i kraft den 1 januari 1949.)

Anm. För vägvakt må passningstiden utsträckas till högst 16 tim i oavbruten följd.

5. Därest med hänsyn till tjänstens krav tjänstgöringen icke lämpligen kan på annat sätt ordnas eller, därest för beredande av för personalen fördelaktigare tjänstgöring så kan finnas önskligt, må, utan hinder av ovan meddelade föreskrifter, längre tjänstgöringstid för kalenderdygn kunna tillämpas, än som med sagda föreskrifter överensstämmer. Har järnvägsstyrelsen underlydande myndighet bestämt om tillämpning av sådan längre tjänstgöringstid, lände beslutet därom till efterrättelse tills vidare, men skall detsamma omedelbart underställas järnvägsstyrelsen, som, efter tjänstgöringsnämndens hörande, meddelar besked i saken.

För det fall att vederbörande befäl och personal äro överens därom, må dock en tjänstgöringstid, som för kalenderdygn icke överskrider den i § 2 mom. 4 fastställda med mera än högst en halv timme, tillämpas, utan att frågan därom behöver underställas järnvägsstyrelsens prövning efter tjänstgöringsnämndens hörande. I dylika fall skall endast vederbörande befäl tjänstevägen omedelbart översända en kort anmälan till järnvägsstyrelsen, som, efter tagen del därav, vidaresänder densamma till tjänstgöringsnämnden för kännedom. Endast i det fall, att inkommen anmälan tydligt giver vid handen, att beslutet om den förlängda tjänstgöringstiden icke är lämpligt, skall järnvägsstyrelsen, efter tjänstgöringsnämndens hörande, meddela beslut i ärendet.

(Kungl. kung. den 28 aug. 1922, SFS nr 467, som trätt i kraft den 1 oktober 1922.)

Anm. Vid tillämpning av bestämmelserna om maximitjänstgöringstid medräknas icke sådan tjänstgöringstid, som omnämnes i art. 2: 14 resp. 12: 4.

6. För varje tjänstgöringsdygn, varmed förstås en tidsperiod av 24 timmar, räknat från första inställelsen till tjänstgöring under kalenderdygnet, skall i regel beredas en sammanhängande vilotid av, för stationär personal 8 timmar samt för åkande personal 9 timmar, då vilan beredes i hemmet, och 7 timmar, då vilan beredes utom hemortsstationen.

Anm. Bestämmelserna i mom. 6—9 äro icke tillämpliga å tågfärjepersonalen.

7. Med hänsyn till önskvärdheten av att vilotiden må kunna förläggas till hemorten må på personalens begäran den bestämda vilotiden utom hemortsstation kunna förkortas, där överansträngning därav icke behöver befaras.

8. Därest vid övergång från dag- till nattjänst svårighet förefinnes att bereda 8 timmars sammanhängande vilotid inom det tjänstgöringsdygn, under vilket övergången sker, må under detta dygn den sammanhängande vilotiden kunna inskränkas till 6 timmar, under förutsättning att sammanhängande vilotid inom därpå följande tjänstgöringsdygnet beredes under 12 timmar.

Anm. Bestämmelsen bör tillämpas på sådant sätt, att den skyddar mot överansträngning vid nattjänst. Regeln bör därför vara den, att vilotiden skall ligga före nattjänstens början och att undantag från denna regel endast medgives, då förhållandena i det särskilda fallet oförtydbart visa, att risk för överansträngning icke föreligger. Vilotidens förläggande till annan tid än före nattjänstens början må icke äga rum annat än efter tjänstgöringsnämndens hörande.

9. Har tjänstgöringen för stationär och åkande personal under två kalenderdygn i följd överskridit sammanlagt 24 timmar, skall personalen beredas en sammanhängande vilotid i hemmet av minst 16 timmar.

(Kungl. kung. den 30 dec. 1948, nr 789.)

§ 3.

1. Vid tjänstgöring, som medför synnerligen ringa ansträngning, må längre tjänstgöringstid än den, som enligt § 2 mom. 1, 2 och 3 är föreskriven, kunna förekomma på det sätt, att för sådan tjänstgöring den verkliga tjänstgöringstiden beräknas motsvara viss kortare tjänstgöringstid.

2. För personal, som antages för arbete, vilket kommer att pågå allenast under viss kortare tidsperiod, må ävenledes kunna förekomma längre tjänstgöringstid än i § 2 mom. 1 sägs.

3. Föreskrift om förlängning av tjänstgöringstiden enligt denna paragraf meddelas av järnvägsstyrelsen efter tjänstgöringsnämndens hörande.

Anm. Angående förlängd tjänstgöringstid vid vissa stationer och andra tjänsteställen inkl. tågfärjorna, se bilaga 1.

§ 4.

Har till följd av natur- eller olyckshändelse eller till följd av annan omständighet, som ej kunnat förutses, inträffat avbrott eller rubbning i järnvägsdriftens regelbundna gång, eller har fara för sådant avbrott eller sådan rubbning uppstått, må, i den mån så är nödigt med hänsyn till berörda förhållanden, längre tjänstgöringstid kunna förekomma än i §§ 2 och 3 sägs.

Då så finnes nödvändigt med hänsyn till säkerheten för tågfärja eller hjälpfartyg, för liv eller gods eller med hänsyn till tågfärjas eller hjälpfartygs navigering eller manövrering till sjöss eller då så kan erfordras för lämnande av hjälp, varom i 34 a, 223 eller 223 a § sjölagen sägs, må längre tjänstgöringstid än som överensstämmer med föreskrifterna i §§ 2 och 3 uttagas.

Kan i fall, som här avses, förlängningen av tjänstgöringstiden beräknas bliva erforderlig under längre tid än sex dagar, skall om densamma omedelbart göras anmälan till järnvägsstyrelsen, som, efter tjänstgöringsnämndens hörande, har att bestämma, huruvida och i vilken mån förlängd tjänstgöringstid må fortfarande tillämpas.

(Kungl. kung. den 30 dec. 1948, nr 789, som trätt i kraft den 1 januari 1949.)

Ändringstryck nr 47 (16 blad)
April 1955.

§ 5.

1. Finner befälsmyndighet i annat fall, än som avses i § 4, med hänsyn till särskilt förhållande påkallat att tillämpa längre tjänstgöringstid än den, som är angiven i § 2 eller kan hava bestämts med stöd av § 3, vare därtill berättigad i avseende å befattningshavare, som fyllt aderton år, för högst 50 timmar under loppet av en kalendermånad och 200 timmar under loppet av ett kalenderår.

Tid, som avses i detta moment, må icke tagas i anspråk genom att uppföras å fast turlista.

(Kungl. kung. den 14 dec. 1923, SFS nr 475, som trätt i kraft den 1 febr. 1924.)

2. Därest med hänsyn till särskilt förhållande ytterligare överskridande av den bestämda tjänstgöringstiden erfordras, må sådant föreskrivas av järnvägsstyrelsen efter tjänstgöringsnämndens hörande.

(Kungl. kung. den 22 dec. 1921, SFS nr 755.)

Anm. till mom. 1 och 2. I mom. 1 angivna förlängning av tjänstgöringstid får icke överskridas i annan ordning än i mom. 2 stadgas.

Hänvändelse till styrelsen enl. mom. 2 om rätt att överskrida tjänstgöringstiden kan göras, oberoende av huruvida överskridande enligt mom. 1 förut ägt rum eller ej. Sålunda kan styrelsen efter tjänstgöringsnämndens hörande medgiva tjänstgöringstidens regelbundna överskridande utan att överskridande enligt mom. 1 förut behövt förekomma och utan att vederbörande befäls rätt att sedermera uttaga övertid enligt mom. 1 därigenom inskränkes.

Tid som avses i mom. 2 skall tagas i anspråk genom att uppföras å fast turlista, varför hänvändelse till styrelsen lämpligen synes böra ske i de fall, då behov av tjänstgöringstidens överskridande mera regelbundet återkommer, exempelvis vid tåg, anordnade endast viss veckodag.

3. I vad mån befattningshavare, som fyllt sexton men ej aderton år, må användas till tjänstgöring, som avses i denna paragraf, bestämmes av järnvägsstyrelsen efter tjänstgöringsnämndens hörande.

(Kungl. kung. den 22 dec. 1921, SFS nr 755.)

§ 6.

Rörande befattningshavares användande i tjänstgöring enligt §§ 4 och 5 åligger det vederbörande befäl att göra anteckning i särskild journal enligt formulär, som fastställes av järnvägsstyrelsen. Beslut av järnvägsstyrelsen enligt § 4 eller 5 skall biläggas journalen å det tjänsteställe, beslutet rör, och skall journalen jämte bilagda beslut förvaras å tjänstestället under minst tre år, räknat, beträffande journalen från den tid, då sista anteckningen gjordes däri, och beträffande beslutet från detsammas datum.

§ 7.

1. För handläggning av ärenden, som i mom. 3 här nedan sägs, skall finnas en tjänstgöringsnämnd.

2. Tjänstgöringsnämnden består av ordförande och sex ledamöter, utsedda för en tid av två år i sänder. Ordföranden och suppleant för honom förordnas av Kungl. Maj:t. Av ledamöterna skola tre utses av järnvägsstyrelsen och tre av de personalsammanslutningar, vilka omfatta ett större antal medlemmar, berörda av bestämmelserna i denna kungörelse. För ledamöterna skola i enahanda ordning utses sex suppleanter.

Kungl. Maj:t föreskriver för varje gång, vilka personalsammanslutningar, som äga utse ledamöter i nämnden.

3. Tjänstgöringsnämnden har att avgiva utlåtanden i frågor, rörande vilka nämnden, enligt vad i denna kungörelse sägs, skall höras, i ärenden angående från personalens sida framställda klagomål rörande tjänstgöringstiden samt i ärenden, i vilka järnvägsstyrelsen eljest finner sig böra inhämta nämndens yttrande.

4. I ärende angående framställt klagomål skall nämnden bereda såväl klaganden som vederbörande myndighet tillfälle att yttra sig.

5. Ärende, som hänskjutits till tjänstgöringsnämnden, må kunna handläggas av ordföranden eller dennes suppleant jämte fyra ledamöter, därav två skola vara utsedda av järnvägsstyrelsen och två av vederbörande personalsammanslutningar.

Anm. Deltagande i sammanträde med tjänstgöringsnämnden räknas såsom tjänstgöring.

Rörande statens järnvägars tjänstgöringsnämnds befogenheter har bestämts, att nämnden skall äga

att genom direkt hänvändelse till vederbörande linjebefäl begära de uppgifter och upplysningar, som nämnden kan finna vara behövliga för sitt arbete;

att direkt hos vederbörande sektionsbefäl begära sagda befäls ävensom personalombuds närvaro vid de undersökningar, som nämnden kan anse sig behöva företaga, varvid dock, då fråga är om närvaro utanför vederbörande sektion, distriktschefen därom bör underrättas; samt

att vid eventuellt behov av extratåg för planmässigt bedrivande av nämndens arbete hos vederbörande trafikinspektör påkalla dylikt tåg.

§ 8.

Järnvägsstyrelsen äger, med tillämpning av föreskrifterna i denna kungörelse, efter tjänstgöringsnämndens hörande meddela för tjänstgöringens ordnande erforderliga bestämmelser.

Anm. Sådana bestämmelser hava utfärdats

dels för annan driftpersonal än tågfärjepersonalen (art. 2—7) och

dels för personalen vid tågfärjorna med hjälpfartyg (art. 12—18).

Denna kungörelse har trätt i kraft den 1 juli 1920. (Vissa föreskrifter i kungörelsen, sammanhängande med ikraftträdandet, hava numera uteslutits.)

Sedan kungörelsen efter komplettering av § 1, § 2 mom. 4 och 9 samt § 4 fr. o. m. den 1 januari 1949 blivit tillämplig jämväl å personalen vid statens järnvägars tågfärjor med hjälpfartyg, har kungörelsen den 14 november 1941 (nr 877) angående tjänstgöringstiden för nämnda personal upphört att gälla.

Bestämmelser rörande tillämpning av kungl. kungörelsen angående tjänstgöringstiden för annan driftpersonal än tågfärjepersonal.

Förlängd tjänstgöringstid i vissa fall.

2: 1. Enligt art 1 § 3 kan beträffande viss tjänstgöring ävensom beträffande all tjänstgöring vid visst tjänsteställe, där tjänstgöringen medför synnerligen ringa ansträngning, bestämmas, att en verklig tjänstgöringstid av intill 2 tim 30 min skall beräknas motsvara 2 timmars tjänstgöring.

Hava ifråga om viss tjänstgöring eller visst tjänsteställe förändrade förhållanden inträtt, som anses böra föranleda meddelande av föreskrift varom ovan sägs eller ändring av redan meddelad föreskrift, skall vederbörande sektionsföreståndare göra anmälan därom till distriktschefen, som har att med eget yttrande överlämna densamma till järnvägsstyrelsen.

Ändringstryck nr 47 (16 blad)
April 1955.

Normaltid.

Om det anses påkallat på grund av arbetets art eller nattjänst i större omfattning, kan fastställas s. k. *normaltid,* lägre än maximitiden för 30 dagar, att gälla viss tjänst eller tjänstegrupp. I den mån tjänstgöringstiden överskrider normaltiden, är personalen berättigad till övertidsgottgörelse. Normaltid fastställes av sektionsföreståndare med beaktande av de riktlinjer, som i särskilda avseenden kunna vara meddelade av styrelsen.

Anm. Järnvägsstyrelsen har med giltighet fr o m den 1 januari 1955 provisoriskt medgivit följande ändringar i fråga om den tjänstgöringstid, som må uttagas av löneplansanställd personal:

Maximitjänstgöringstiden 208 timmar för 30 dagar (art 1 § 2 mom 1) sänkes generellt till 205 timmar för samma tidsperiod.

De med stöd av art 1 § 3 mom 1 fastställda längre tjänstgöringstiderna sänkas, 234 timmar för 30 dagar generellt till 230 timmar och 260 timmar för 30 dagar på tjänsteställen med tågklarerartjänst till 230 timmar. För tjänsteman å berört tjänsteställe, som har minst 45 timmars nattjänst för månad om 30 dagar, skall tillämpas en normaltid av 227 timmar.

Ovannämnda nya maximitjänstgöringstid av 205 timmar och förekommande lägre normaltider sänkas med tre timmar för sådana turlistgrupper, som ha minst 45 timmars nattjänst per man och månad om 30 dagar; dock må i intet fall fastställas lägre normaltid än 184 timmar för månad om 30 dagar.

Till nattjänst skall i förevarande avseende hänföras tjänstgöring mellan kl 22 och 6.

Hjälptabell för omräkning av olika maximi- och normaltider att gälla för månader innehållande 31, 29 och 28 dagar finnes intagen i bilaga 10.

Bestämmelser rörande personal vid banavdelningen.

2. Ifråga om beräkningen av tjänstgöringstiden för personal vid banavdelningen, som har att utföra bevaknings- eller annan tjänst å sådan del av dygnet, som å turlistan icke är för vederbörande upptagen såsom arbetstid, gäller följande.

För varje inspektion upptages å turlistan 15 min för varje påbörjad km av bevakningssträckans längd.

För sådan del av året, då till följd av särskilda naturförhållanden den nu angivna tiden för inspektion kan anses vara otillräcklig, äger distriktschefen att för distriktet eller för viss del eller vissa delar av distriktet bestämma om upptagande av den längre tid, som kan beräknas åtgå för inspektionen.

Även eljest må, där med hänsyn till särskilda förhållanden å viss bevakningssträcka så anses påkallat, å turlista kunna för inspektionen upptagas längre tid än som ovan angivits.

Är inspektionen förenad med postning vid fast postställe, skall till tiden för inspektionen göras ett tillägg av 30 min.

Förekommer i samband med inspektion tjänstgöring av annat slag än postning, skall härjämte upptagas den verkliga tiden för sådan tjänstgöring.

För enbart postning vid fast postställe upptages i turlistan en halv timme, såvida poststället är beläget inom 300 m från den postandes bostad. Är avståndet mellan bostaden och poststället längre, upptages den tid, som kan beräknas i verkligheten åtgå för postningen.

Förekommer i samband med postningen tjänstgöring av annat slag än inspektion, skall härjämte upptagas den verkliga tiden för sådan tjänstgöring.

Tid utöver eljest upptagen tjänstgöringstid, under vilken banvakt eller banbiträde enligt turlistan har passning av bantelefon, räknas såsom halv tjänstgöringstid. Är dylik tid förlagd till måltidsrast, som icke överstiger en timme, räknas den icke såsom tjänstgöringstid.

Därest med tillämpning av kungl. kungörelsens § 2 mom. 3 tjänstgöringstiden för banbevakningspersonal under en eller flera månader

Artikel 2-7 återfinnes i utdrag 3 ur str 270

8-11 reservnummer

Bestämmelser rörande tillämpning av kungl. kungörelsen angående tjänstgöringstiden för personalen vid tågfärjorna med tillhörande hjälpfartyg.

Säkerhetstjänst.

12: 1. Utöver vad som stadgas i kungl. kungörelsen § 4 må besättningsman, utan att vara berättigad till särskild ersättning därför, åläggas tjänstgöring, då fråga är om deltagande i sådana övningar med bärgnings- och eldsläckningsredskap samt andra säkerhetsanordningar, som anställas i enlighet med vad därom särskilt stadgas.

Beredskapstjänst.

2. Personal, som beordras att vistas ombord för att finnas i beredskap, därest något skulle inträffa av beskaffenhet att påfordra ingripande, äger att få tid för dylik beredskapstjänst räknad som halv tjänstgöringstid. Skulle besättningsman därvid tagas i anspråk för verkligt arbete, skall tiden härför räknas såsom full tjänstgöringstid.

»Passvakt».

Besättningsman, som enligt vaktlista åläggcs »passvakt», d. v. s. tjänstgöring, då endast viss del av personalstyrkan på vakten är i effektiv tjänst, äger att under dylik vakt såsom tjänstgöringstid räkna endast sådan tid, då verkligt arbete utföres.

Om till följd av ishinder eller av annan orsak besättningsman anmodats att vid viss tidpunkt inställa sig å viss plats för att efterhöra, om annan tjänstgöring skall ifrågakomma, skall skälig tid för denna inställelse räknas som effektiv tjänstgöringstid, och tid, under vilken besättningsman utom hemmet nödgas vänta på försenad färjas ankomst, räknas såsom halv tjänstgöringstid vid frivakt och eljest som hel tjänstgöringstid.

Anm. Vid sådana tillfällen, då besättningsman på grund av inställd tågfärjetur eller annan anledning ej behöver inställa sig till tjänstgöring ombord vid fastställd tidpunkt och underrättelse härom lämnas honom senast två timmar före arbetstidens början, skall den tid, varunder han enligt turlistan eljest skulle hava varit i tjänstgöring ombord, ej räknas som tjänstgöringstid. Erhåller besättningsman icke sådan, nyss angiven underrättelse, utan inställer sig till tjänstgöring ombord, skall den turlistenliga tiden räknas som tjänstgöring och besättningsmannen — i den mån så lämpligen kan ske — utnyttjas till effektivt arbete ombord.

Tjänstgöringstid för resdag och för deltagande i utbildningskurs.

3. Vad i art. 2: 12—13 stadgas angående beräkning av tjänstgöringstid för resdag resp. för deltagande i utbildningskurs skall i tillämpliga delar gälla jämväl för tågfärjepersonalen.

Vissa undantag vid beräkning av maximitjänstgöringstid.

4. Tid för beredskapstjänst, som enligt förestående räknas som halv tjänstgöringstid, samt tid under resdag, som räknas som tjänstgöringstid, skall icke tagas i betraktande, då fråga är om tillämpning av bestämmelserna om maximitjänstgöringstid i § 2 mom. 4 och 5 i förenämnda kungörelse.

Arbete sön- och helgdag och närmast föregående dag.

5. Sön- och helgdagar ävensom å tid efter kl. 18 före dylik dag må endast utföras sådant arbete, som av befälet prövas nödvändigt för driftens uppehållande på nöjaktigt sätt.

Tjänstgöringstid å fartyg ur trafik.

6. Då fartyg är ur trafik, utgör den ordinarie tjänstgöringstiden ombord, med undantag för vaktman, 8½ timmar varje helgfri söckendag utom lördag, då tjänstgöringstiden utgör 5½ timmar. Arbetstiden skall förläggas mellan klockan 6 och 18. I fall, som här nämnts, skall tjänstgöringen, om förhållandena så medgiva, på jul-, nyårs-, påsk-, pingst- och midsommarafton sluta klockan 12.

Anm. I den mån så erfordras i samband med fartygs tagande ur trafik eller insättande i trafik kan tjänstgöringen förläggas till annan tid.

Tillfällig tjänstgöring utöver vaktlistan.

7. Tillfällig tjänstgöring utöver den å vaktlista eller eljest angivna tiden, häri inbegripet förlängd tjänstgöring på grund av färjeturs för-

sening, medräknas för uppnående av maximitid i den omfattning, som stadgas i art. 2: 15.

Beräkning av tjänstgöringstid vid bortovaro p. g. a. sjukdom eller tjänstledighet.

8. Beräkning av tjänstgöringstiden, då besättningsman på grund av sjukdom eller erhållen tjänstledighet eller av annan anledning varit ur tjänst under del av månad, sker enligt bestämmelserna i art. 2: 16.

Tjänstfrihet under sön- och helgdagar.

13: 1. Om så kan ordnas utan olägenhet för tjänsten, skall besättningsman vara tjänstefri sön- och helgdagar.

2. Där arbetets behöriga gång kräver tjänstgöring jämväl under sön- och helgdagar, skall besättningsman, i den mån så utan avsevärda svårigheter kan ske, beredas frihet från tjänstgöring minst varannan sådan dag.

3. Om av särskilt tvingande skäl tjänstfrihet icke kan beredas personalen varannan sön- och helgdag, skall i stället motsvarande tjänstfrihet beredas vederbörande på annan veckodag.

4. I tjänstfrihet sön- och helgdag eller i stället för sådan tilldelad vardag skall i regel ingå ledighet under tiden klockan 0—24, dock att där annorlunda icke utan avsevärd svårighet låter sig ordna, tjänstfrihet undantagsvis må kunna taga sin början utom från klockan 0 jämväl från annan tidpunkt mellan klockan 18 föregående dag och kl. 6 frisöndagen eller fridagen ifråga.

Tjänstgöringslistor.

14: 1. Besättningens tjänstgöring skall så långt möjligt är bestämmas genom upprättade och anslagna tjänstgöringslistor, bestående av dels en för viss period gällande vaktlista, dels en vaktfördelningslista. Vaktlistan fastställes av sektionsföreståndaren.

Vaktfördelningslistorna fastställas av tågfärjebefälhavare resp. övermaskinist senast lördagen före nästa arbetsvecka eller, där så kan ske, för hel månad. Den i tjänsten äldste tågfärjebefälhavaren i Trelleborg fastställer vaktfördelningslistor för hjälpfartygets besättning.

2. Vaktlista skall angiva all personalen åliggande tjänstgöringstid, såvitt denna låter sig på förhand bestämmas, således även tid för beredskapstjänst.

3. Ändringar i gällande vaktfördelningslista skola genom direkta order delgivas dem, som äro berörda av ändringarna, för såvitt ej annat tillvägagångssätt är överenskommet med besättningen.

4. Å vaktlista skall — i erforderliga fall genom angivande av minuter — vara tydligt utsatt, när tjänstgöringen börjar och slutar.

5. Måltidsraster böra vara av sådan längd (i regel icke understigande en halv timme), att besättningen har verklig nytta av dem och skola i vaktlistorna vara till tiden angivna, även om de sedermera i vissa fall måste förskjutas.

Anm. Därest på grund av särskilda förhållanden sektionsföreståndaren medgivit kortare tid än en halv timme för måltidsrast, infallande under vakt på så sätt, att endast ett mindre antal av vakten håller rast, inräknas dylik tid för måltidsrast i tjänstgöringstiden. Detta undantag gäller endast för färja i trafik. Förekommande raster, som ej angivas på vaktlistan med bestämda tider, skola ej frånräknas tjänstgöringstiden.

6. Å vaktlista skall, oavsett den tjänstgöringstid, som å densamma är upptagen, vara anmärkt den tjänstgöringstid, som, frånsett övertid, enligt gällande allmänna bestämmelser högst kan förekomma.

7. Beträffande i vaktlistor och vaktfördelningslistor förekommande tjänstgöringsdagar samt olika slag av fridagar gäller följande.

a) Som *tjänstgöringsdag* räknas varje dag, under vilken besättningsman är i effektiv tjänstgöring eller avdelad för beredskapstjänst eller

»passvakt» enligt art. 12: 2. Tjänstgöringsdag betecknas vanligen med numret på den tjänstgöringstur, som förekommer under dagen ifråga.

b) Fridagar, under vilka besättningsman är fullständigt fri, kunna vara av två slag, nämligen

1. *frisöndag* eller vardag, som ersätter frisöndag (F) och
2. *kompensationsfridag* (KF).

Som kompensationsfridag betecknas *dels* i vaktlista inlagd tjänstefri dag, som erfordras för utjämning av den ordinarie arbetstiden under tjänstgöringsdagarna, *dels* dag, som är avsedd såsom gottgörelse för tjänstgöring utöver den tid, vaktlistan upptager, där sådan gottgörelse avser att undvika eljest uppkommande övertid under kalendermånaden, eller såsom kompensation för fullgjord övertidstjänstgöring.

Anm. Besättningsman intjänar icke kompensationsfridag under det tjänstledighet åtnjutes och är följaktligen icke heller berättigad till sådan efter åtnjuten ledighet. Därför skall i förekommande fall i tjänstledigheten inräknas i slutet av ledigheten infallande, å vaktlistan med KF betecknad ledighetsdag, därest vederbörande å sådan dag önskar åtnjuta tjänstledighet, men skall här åsyftad besättningsman eljest såvitt möjligt beredas effektiv tjänstgöring nämnda dag.

8. Vid uppgörande av vaktlistor och vaktfördelningslistor för besättningen på *fartyg i trafik* skall iakttagas,

a) att såvitt möjligt åtminstone en ledighetsdag i månaden bör infalla under sön- eller helgdag;

b) att av i vaktfördelningen för månaden ingående ledighetsdagar skola som F-dagar angivas dels ett antal, motsvarande halva antalet sön- och helgdagar (i förekommande fall avrundat uppåt), dels, om ingen eller endast en av de sålunda antecknade F-dagarna infaller på sön- eller helgdag, ytterligare två resp. en dag;

c) att ytterligare förekommande ledighetsdagar skola angivas såsom kompensationsfridagar (KF).

9. Vid uppgörande av vaktlistor och vaktfördelningslistor för besättningen på *fartyg ur trafik* skall i tillämpliga delar gälla, vad som i art. 4:7 angivits för den stationära personalen.

15: 1. Innan nya vaktlistor fastställas, skall vederbörande tågfärjepersonal beredas tillfälle att framlägga sina önskemål beträffande tjänstgöringen. För den skull skola de utarbetade förslagen i god tid före den nya vaktlistans fastställande utställas till besättningens kännedom. Fastställande av vaktlista.

2. Eventuella framställningar om ändringar i de föreslagna vaktlistorna skola senast 6 dagar efter det förslaget hållits för besättningen tillgängligt, ingivas till tågfärjebefälhavare resp. övermaskinist, som därefter skyndsamt översänder dem jämte eget yttrande till sektionsföreståndaren. Dylika framställningar skola beaktas i den utsträckning, som är möjligt med hänsyn till tjänstens behöriga skötande. I de fall, då sektionsföreståndaren anser sig förhindrad tillmötesgå sålunda framställt önskemål, överlämnas frågan till distriktschefens prövning

16. Föreskrifterna i art. 6 angående gottgörelse för övertidstjänstgöring skola i tillämpliga delar gälla jämväl för tågfärjepersonal, dock skall tid som tages i anspråk för bärgning, för vilken bärgarlön utgår, icke betraktas som övertid. Gottgörelse för övertid.

17. I art. 7 angivna allmänna grunder för tjänstgöringens ordnande skola i tillämpliga delar beaktas jämväl, då fråga är om tågfärjepersonal. Allmänna grunder för tjänstgöringens ordnande.

18. Föreskrifterna i Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 juni 1920, nr 286, sådan denna lyder enligt art. 1, skola liksom bestämmelserna i Särskilda tolkningsföreskrifter.

föreståend art. 12—17 äga tillämpning även å en var, som, utan att vara anställd vid tågfärjedriften, tjänstgör å statens järnvägars tågfärjor eller hjälpfartyg i samma tjänsteställning och på samma sätt som den personal, för vilken bestämmelserna enligt § 1 andra stycket i kungörelsen skola gälla.

19. (Reservnr.)

Särskilda föreskrifter angående tjänstgöringstidens längd.

Tjänstgöringstidens längd vid vissa tjänsteställen och för viss personal.

20: 1. För vissa stationer och tjänsteställen inkl. tågfärjorna har järnvägsstyrelsen i enlighet med bestämmelserna i art. 1 § 3 fastställt längre tjänstgöringstid än som angives i kungörelsen ang. tjänstgöringstiden för viss driftpersonal vid statens järnvägar. Se härom bilaga 1.

2. För den personal, på vilken nämnda kungörelse icke äger tillämpning, skall tjänstgöringstiden, med undantag för expeditions- och kontorsvakter, i regel icke överskrida:

a) för *personal å distrikts- och sektionsledningexpeditioner, å verkstadsföreståndares vid huvudverkstad expedition samt å förrådsintendentskontor* 7 timmar i medeltal för tjänstgöringsdygn, dock att för enklare arbeten tjänstgöringstiden kan utsträckas intill 8 timmar; ägande vederbörande befäl rätt att regelbundet medgiva minskning i arbetstiden å sön- och helgdagar. (Sålunda fastställd tjänstgöringstid är att anse såsom normaltid).

b) för *övrig personal* den tjänstgöringstid, som är bestämd i trafiktjänst för den på samma ort resp. tågfärja tjänstgörande personal, å vilken kungörelsen äger tillämpning.

Anm 1. Den under a) angivna tjänstgöringstiden avser effektiv tjänstgöring. Raster för intagande av måltid, s. k. kaffe- eller lunchraster, få sålunda icke ingå i tjänstgöringstiden.

Anm. 2. Ang. reglering av tågledares och lokledares tjänstgöringsförhållanden, se art. 21.

3. För *expeditionsvakter* i annan tjänst än drifttjänst samt för *kontorsvakter* må vederbörande befäl bestämma tjänstgöringstiden, varvid hänsyn skall tagas till arbetets art.

Anm. Särskilda föreskrifter rörande minderårigas användande i arbete återfinnas i bil. 3.

Reglering av tågledares och lokledares tjänstgöringsförhållanden.

21: 1. Efter samråd med berörda personalorganisationer har järnvägsstyrelsen, med giltighet fr. o. m. den 1 januari 1950 tills vidare, fastställt nedanstående föreskrifter rörande kompensation för tågledningstur i hemmet på icke expeditionstid resp. för s. k. hemlokledning utom arbetstiden. Kompensation för tåg- och lokledning.

A. Tågledare.

2. Ur tågledningssynpunkt indelas sektionerna i grupper på sätt framgår av nedanstående tabell, som även angiver antalet tågledararvoden för varje trafiksektion och kompensation i fritid för tågledningstur i hemmet på icke expeditionstid. Tågledare.

Grupp	Omfattar följande trafiksektioner	Antal arvoden pr sektion	Kompensation i fritid för tågledningstur i hemmet kl. 16.30—8.30 (16 tim.)
1	1, 3, 4, 8, 9, 10, 11, 14, 15, 21, 33	5	7 tim.
2	2, 6, 12, 19, 20, 25, 26, 32, 34, 35	4	5 »
3	13, 27, 29, 30, 38	3	3 »

Då tågledningstur på icke expeditionstid till viss del turlistenligt förlägges till tjänsterummet och denna del således betraktas som effektiv tjänstgöring, skall den fastställda kompensationsledigheten reduceras i proportion härtill.

Kompensationsledighet skall lämnas dag efter tågledningstur. Dylik ledighet kan dock icke omfatta mer än denna dag, även om turlistenlig arbetstid sådan dag icke uppgår till det antal timmar, som kompensationsledigheten enligt förestående utgör (t. ex. lördag eller söndag). Därest tågledare enligt trafikinspektörens bestämmande i särskilda fall måste tagas i anspråk för tjänstgöring under tid, då kompensationsledighet enligt förestående rätteligen skulle åtnjutas, skall tågledaren senare vid lämpligt tillfälle erhålla kompensation för dylik tjänstgöring.

Tågledningstur bör för samma tjänsteman icke återkomma oftare än var tredje natt.

För tågledningstur, som på grund av göromålens omfattning eller av andra skäl helt eller delvis förlägges till tjänsterummet och för vilken i princip intet tågledararvode utgår, skall indragning eller reducering av tågledararvodet ifrågakomma endast i sådana fall, då förläggning av tågledningstur till tjänsterummet mera regelbundet äger rum. Beslut om indragning eller reducering bör fattas av distriktschefen och delgivas Dbr.

Ovan meddelade föreskrifter utgöra ej hinder för att tågledningen — förutsatt att ingen försämring för tågledarna av ovanstående villkor därigenom uppstår — ordnas på annat sätt, exempelvis så att tågledningen under icke expeditionstid är gemensam för två eller flera sektioner och förlagd till tjänsterummet. Anmälan därom göres till Dbr.

B. Lokledare.

Lokledare.

3. Med hemlokledning förstås det arbete utom expeditionstiden och i allmänhet förlagt till hemmet, som avser disponerandet av dragkraftsmateriel och lokpersonal inom en hel maskinsektion eller en större del därav.

Såvida ej hemlokledningsarbetet på grund av de lokala förhållandena är av lindrig art, bör lokledare i allmänhet ej anlitas för hemlokledning oftare än i medeltal vart tredje dygn (i undantagsfall vartannat). En sådan fördelning av hemlokledningsarbetet kan ernås antingen genom att låta tre eller flera man tura om i arbetet vid den centrala lokledningsstationen eller genom att låta hemlokledningen alternera mellan olika lokstationer inom maskinsektionen. I förra fallet gäller det att till lokledare utvälja tjänstehavare, som vid sidan av lokledningen kunna effektivt utnyttjas till annat arbete.

Utöver hemlokledningen skall tjänstgöringstiden för lokledare — i regel förlagd till tiden mellan kl. 8.00 och 17.00 — normalt uppgå till högst 180 timmar per månad om 30 dagar, varvid den minskade tjänstgöringstiden på tjänsterummet utgör kompensation för lokledningen utom tjänsterummet.

Den angivna tjänstgöringstiden per månad må beträffande de lokledningsstationer med tre resp. fyra alternerande lokledare, där hemlokledningen enligt maskiningenjörens beprövande anses särskilt ansträngande, kunna sänkas till lägst 170 timmar per månad, då tre lokledare alternera, och till lägst 165 timmar per månad, då fyra lokledare alternera i lokledningen.

Den minskning av tjänstgöringstiden på tjänsterummet, som sålunda uppkommer, bör i första hand tillgodogöras lokledare på så sätt, att han dagen efter hemlokledningstur beredes tjänstfrihet under eftermiddagen.

Om i undantagsfall lokledning efter ordinarie arbetstid anses böra förläggas till tjänsterummet, skall den tid, som åtgår härför, räknas som full tjänstgöringstid.

Om störningar inträffat i onormalt stor omfattning under hemlokledningstur, har lokledaren att anmäla detta till sin närmaste överordnade, som äger rätt att medgiva tjänstfrihet under hela eller större delen av dag efter sådan ansträngande lokledningstur.

Antalet lokledararvoden — lägst 2 och högst 4 — per lokledningsstation resp. alternerande lokledningsstationer fastställes av styrelsen i särskild ordning efter förslag av distriktscheferna.

22. (Reservnr.)

II. Bestämmelser rörande semester.

Semesterordning för linjepersonal.

Semesterordning.

23: 1. Semesterordningen avser att genom en för varje år uppgjord plan på förhand till tiden fastställa åtminstone viss del av tjänsteman enligt avlöningsreglemente eller andra föreskrifter tillkommande semester. Semestern bör för att motsvara sitt ändamål att verka återställande av under arbetet nedsatta krafter i allmänhet icke uttagas med enstaka dagar eller med ett litet antal sammanhängande dagar. I vilken omfattning så kan medgivas, bör under fasthållande av semesterns ändamål av vederbörande befäl noggrant prövas med hänsyn till omständigheterna.

2. För att icke onödigt stor reservpersonal skall behöva hållas, är det befälets skyldighet tillse, att semestern avpassas efter förefintligt behov av arbetskraft olika tider av året. Sålunda måste vid uppgörandet av semesterplan så förfaras, att det större antalet semesterdagar placeras under tider, då erfarenheten visat, att kravet på personal i tjänst är mindre, medan under tider, då kravet på personal är större, motsvarande åtstramning i semestern måste vidtagas.

Så långt det är möjligt utan särskilda kostnader, bör emellertid semester beredas personalen under den tid och på det sätt, den önskar.

Anm. I syfte att underlätta uppgörandet av semesterplanerna och semesterns rättvisa och rationella fördelning under semesterperioden har som bilaga nr 5 till detta särtryck intagits en mall för semesterplan, avsedd att komma till användning å stationer med större personalstyrka. Denna mall är likväl endast avsedd att tjäna som ett exempel. Hinder möter således icke att använda andra sätt för semestertilldelningen, som eventuellt befinnas lämpliga.

Riktlinjer för uppgörande av semesterplaner.

24: 1. Till ledning i stora drag vid uppgörandet av semesterplanerna skola tjäna följande riktlinjer.

Semesterplanen skall för personal å olika orter omfatta följande tider:

a) å ort, där kallortstillägg *icke* utgår,	1 februari—15 november
b) å ort, tillhörande kallortsklass:	
I—II	1 mars—15 november
III—IV	15 mars—30 oktober
V—VI	1 maj—30 september.

2. För en var tjänstehavare vid distrikt, förrådsavdelning eller huvudverkstad må under ovan angiven tid av året, där så kan ske utan hinder för göromålens behöriga gång, genom semesterplanen fastställas semester under högst nedan angivna antal dagar sålunda, att för tjänsteman, som enligt gällande bestämmelser äger åtnjuta semester

under	högst	12	dagar,	må	i	semesterplanen	upptagas	högst	12	dagar
»	»	15	»	»	»	»	»	»	12	»
»	»	20	»	»	»	»	»	»	16	»
»	»	25	»	»	»	»	»	»	19	»
»	»	30	»	»	»	»	»	»	23	»
»	»	35	»	»	»	»	»	»	27	»
»	»	45	»	»	»	»	»	»	34	»

I den mån så är möjligt och lämpligt bör denna del av semestern utläggas i en sammanhängande följd, dock att, på personalens begäran och då så i övrigt befinnes ändamålsenligt, uppdelning i flera perioder kan ske.

3. Beträffande sektionsbefälet underlydande personal skola före den 15 januari föreståndarna för resp. tjänsteställen (station, banmästaravdelning, lokstation etc.) till sektionsföreståndaren inkomma med uppgift å de tider, under vilka såväl föreståndaren själv som den honom underlydande personalen önska utbekomma sin semester för året, ävensom, efter förhandling med personalen, med förslag till semesterindelning.

4. Med anledning av berörda uppgifter och förslag upprättas å sektionsledningsexpeditionen före januari månads utgång en semesterindelning för sektionen, upptagande i den mån så är möjligt enligt bestämmelserna i mom. 2 här ovan samtliga tjänstehavare samt tiderna för dem tilldelad semester.

5. På tjänstehavares begäran må redan i indelningsplanen semester kunna tilldelas honom helt eller delvis å annan tid av året än under nu ifrågavarande tidsperiod, ävensom, där så utan olägenhet kan ske, under längre tid än vad i mom. 2 angivits.

6. Vid upprättande av semesterindelningen iakttages, att företräde lämnas tjänstehavare, som med stöd av vederbörligt läkarbetyg önskar ledighet för svag hälsas vårdande.

7. Vad under mom. 3—6 stadgats rörande upprättande av semesterindelning m. m. för sektionsbefälet underlydande personal, gäller i tillämpliga delar även beträffande övrig personal vid distriktet liksom ock personal vid förrådsavdelning och huvudverkstad.

8. Semester under annan tid av året än i mom. 1 angiven ifrågakommer antingen såsom ingående i semesterindelningen enligt mom. 5, eller ock efter särskild därom för varje gång gjord ansökan.

9. Den 1 december varje år skall sektionsföreståndare låta utreda, i vilken omfattning sektionens personal dittills icke åtnjutit densamma tillkommande semester, och vidtaga härav betingade åtgärder.

Beordring av vikarie vid ledighet utöver semesterplan.

24 a. För att underlätta personalbeordringen vid förfall på grund av sjukdom eller vid ledighet utöver semesterplanen, skall trafikinspektör upprätta en plan över de stationer, som skola hålla reserv för stationer utan reservpersonal. Planen gives lämpligen följande uppställning:

Station utan reservpersonal	Reservhållande station	Anm.
1	2	3

Station utan reservpersonal (kol. 1), skall, då vikarie erfordras från annan station, direkt hos reservhållande station (kol. 2), således utan hänvändelse till trafikinspektörsexpeditionen, begära, att vikarie beordras. Därest reservhållande station av någon anledning icke kan lämna vikarie, göres framställning om sådan till nämnda expedition.

Framställning om vikarie får göras endast när så är oundgängligen nödvändigt. I första hand bör exempelvis genom temporärt ändrad arbetsfördelning eller genom tillämpning av ändrad turlista station söka undvika tillbeordring av vikarie.

I tillämpliga delar bör en liknande planläggning komma till användning ifråga om beordring av vikarie från banavdelningen.

Föreståndare får icke föranleda ökning av reservpersonalen på sektionen.

Lag om semester för vissa arbetstagare

25. Lag om semester den 29 juni 1945 (nr 420) Semesterlagen

Inledande bestämmelser

1 §

Denna lag äger tillämpning å arbetstagare i allmän eller enskild tjänst med undantag av sådana arbetstagare hos staten, för vilka gälla särskilda föreskrifter rörande semester. Från lagens tillämpning är ock undantagen arbetstagare, som är medlem av arbetsgivarens familj eller som avlönas uteslutande genom andel i vinst.

Anm. Lagen gäller icke för i statens järnvägars tjänst anställda ordinarie, extra ordinarie och extra tjänstemän samt aspiranter och ej heller för till trafikelever antagna personer. Däremot äger lagen tillämpning på kontorselever, vägvakter, platsvakter och postbiträden, kontorsvakter och tillfälliga arbetstagare samt praktikanter och lärlingar ävensom kollektivavtalsanställd personal.

2 §

Har mellan arbetsgivare och arbetstagare träffats avtal, som innefattar avstående från rätt till semester eller i något avseende mindre förmåner för arbetstagaren än vad i denna lag stadgas, vare avtalet i sådan del ogillt, med mindre annat i lagen angives.

Därest arbetstagare enligt avtal med arbetsgivaren äger rätt till längre semester än som föreskrives i 7 §, skola övriga bestämmelser i denna lag, i de avseenden ej annat överenskommits, gälla jämväl beträffande den överskjutande delen av semestern. Överstiger semestertiden aderton dagar må dock, utan hinder av vad i 12 § är föreskrivet, semestern förläggas till två skilda perioder, av vilka den ena utgör minst aderton dagar.

(2 § har denna lydelse fr o m 1 januari 1957.)

3 §

Arbetstagare äger på grund av det arbete, som han under ett kalenderår *(kvalifikationsår)* utfört för arbetsgivarens räkning, rätt att av denne erhålla semester. Såsom kvalifikationsår må, såframt överenskommelse därom träffas, gälla annan period av samma längd.

Semestern skall utgå under året näst efter kvalifikationsåret; dock må efter överenskommelse semestern, helt eller delvis, åtnjutas tidigare.

Under semester skall lön utgå.

4 §

Arbetstagare, som utför arbetet i sitt hem eller eljest under sådana förhållanden att det ej kan anses tillkomma arbetsgivaren att vaka över arbetets anordnande, är icke berättigad till semester utan äger i stället uppbära särskild semesterlön.

Vad i 3 § första och andra styckena är stadgat om semester skall äga motsvarande tillämpning beträffande semesterlön som nu sägs.

5 §

Arbetstagare, som lämnar sin anställning eller entledigas därifrån, innan han åtnjutit semester eller semesterlön, vartill han förvärvat rätt enligt denna lag, skall erhålla ersättning därför *(semesterersättning)*.

6 §

Överlåtelse av företag eller fartyg må icke inverka på arbetstagarens rätt enligt denna lag.

Semesterns längd

7 §

Semester utgår med en och en halv dag för varje kalendermånad av kvalifikationsåret, under vilken arbetstagaren för arbetsgivarens räkning utfört arbete å minst sexton dagar. Uppstår vid beräkningen av semesterns längd brutet dagantal, skall semestern utgå med närmast högre antal dagar.

Med dag, å vilken arbete utförts, jämställes dag, varunder arbetstagaren under pågående anställning

a) åtnjutit semester;

b) varit oförmögen till arbetet på grund av sjukdom, dock att dag, som infaller efter det att arbetstagaren till följd av sjukdom varit frånvarande från arbetet under sammanlagt nittio dagar av kvalifikationsåret, jämställes endast om arbetsoförmågan föranletts av yrkesskada;

c) i samband med havandeskap eller barnsbörd avhållit sig från arbetet, i den mån bortovaron icke överstigit tolv veckor; eller

d) fullgjort sådan i 27 § värnpliktslagen eller med stöd därav föreskriven militärövning om högst sextio dagar, som ej är beredskapsövning eller direkt ansluter sig till första tjänstgöring, dock att av tid för militärövning högst sextio dagar under varje kvalifikationsår må räknas arbetstagaren till godo.

Dag, under vilken arbetstagaren varit frånvarande från arbetet av anledning, som i andra stycket b)—d) sägs, skall icke jämställas med dag å vilken arbete utförts, därest arbete eljest uppenbarligen icke kunnat beredas arbetstagaren å sådan dag.

I fall som avses i andra stycket b) är arbetstagaren skyldig att, om arbetsgivaren så påfordrar, genom intyg av läkare eller allmän sjukkassa styrka att han på grund av sjukdom varit oförmögen till arbetet.

Om förlängd semester för vissa arbetstagare med hälsofarligt arbete stadgas i särskild lag.

(Lag 26 november 1954, SFS nr 661, som trätt i kraft 1 januari 1955 och tillika innehåller bestämmelse att semesterrätt enligt lagen kan förvärvas fr o m samma dag.)

Anm. Med dag, på vilken arbete utförts, må här *icke* jämställas dag, varunder arbetstagaren fullgjort första värnpliktstjänstgöringen eller varit inkallad till militärtjänstgöring i anledning av anbefalld förstärkt försvarsberedskap eller partiell mobilisering eller varit frånvarande för fullgörande av arbete enligt lagen om tjänsteplikt. Däremot räknas såsom i semesterhänseende privilegierad militärtjänstgöring — under förutsättning att tjänstgöringen icke ansluter sig direkt till första tjänstgöring — repetitionsövning, efterutbildningsövning, fortsatt tjänstgöring om högst 60 dagar samt tjänstgöring för värnpliktiga, avsedda för handräckningstjänst om högst 60 dagar.

Med i tredje stycket, sista meningen, använda uttrycket »därest arbete eljest uppenbarligen icke kunnat beredas arbetstagaren å sådan dag» åsyftas, att det måste kunna klart visas, att arbete icke kunnat beredas vederbörande, om hindret från dennes sida icke förelegat.

8 §

I semestern inräknas icke söndagar. Ej heller inräknas däri helgdagar, såframt semestern utgår med mindre antal dagar i en följd än sex. Sedvanliga fridagar inräknas däremot i semestern.

Arbetstagare, som har att utföra sitt arbete jämväl å söndag, äger åtnjuta ledighet från arbetet å söndag, som infaller under eller omedelbart efter semestern, ehuru sådan dag ej skall inräknas i semestern

Är arbetstagare, varom här är fråga, berättigad till ledighet från arbetet å annan veckodag än söndag och infaller dylik ledighetsdag under semestern, skall den dagen inräknas i semestern.

Vad i andra stycket första punkten sägs med avseende å söndag skall äga motsvarande tillämpning å sådan helgdag, som enligt första stycket icke skall inräknas i semestern.

9 §

Övergår arbetstagare till annan anställning hos samma arbetsgivare och är i den anställningen löpande kalenderår kvalifikationsår, må semestern, med inräknande av de semesterdagar till vilka arbetstagaren förvärvat rätt i den tidigare anställningen, utgå med högst det antal dagar, vartill i den nya anställningen semester beräknas för helt år.

10 §

Där för arbetstagare i någon yrkesgrupp med hänsyn till anställningens art eller varaktighet, anställningsort, levnadsålder eller andra sådana omständigheter längre semester i allmänhet utgår än som föreskrives i 7 §, skall dylik sedvänja i fråga om semesterns längd lända till efterrättelse för arbetstagarna i yrkesgruppen.

11 §

Utgår i fall som avses i 2 § andra stycket eller 10 § längre semester än som föreskrives i 7 §, skall en tolvtedel av semestern anses belöpa å varje kalendermånad av kvalifikationsåret. Uppstår vid beräkningen av semesterns längd brutet dagantal, skall semestern utgå med närmast högre antal dagar.

Semesterns förläggning

12 §

Arbetsgivaren äger bestämma, när semester skall utgå; dock bör semestern, om arbetstagaren icke annat begär, såvitt möjligt förläggas till sommartid. Utan arbetstagarens medgivande må semestern icke förläggas till tid, då arbetstagaren på grund av sjukdom, som inträffat innan semestern börjat, är oförmögen till arbetet, eller till sådan tid för hans bortovaro från arbetet, som enligt 7 § andra stycket c) och d) skall jämställas med tid å vilken arbete utförts. Dylikt medgivande erfordras dock icke, därest arbete eljest uppenbarligen icke kunnat beredas arbetstagaren å tid som nu sagts.

Semestern skall utgå i ett sammanhang, såframt icke överenskommelse om annan ordning träffas med arbetstagaren.

Semester för arbetstagare å fartyg må icke utan arbetstagarens medgivande utgå annat än i svensk hamn.

(12 § har denna lydelse fr o m den 1 januari 1957.)

13 §

Arbetsgivaren skall senast fjorton dagar före semesterns början på lämpligt sätt underrätta arbetstagaren om tiden för semestern; dock skall vad sålunda stadgats icke gälla beträffande arbetstagare å fartyg.

Å fartyg anställd arbetstagare, som önskar erhålla semester, skall göra skriftlig ansökan därom hos arbetsgivaren. Har sådan ansökan

icke gjorts, skall arbetsgivaren i stället för semester utgiva ersättning till arbetstagaren med belopp, motsvarande vad denne skulle hava uppburit i lön under semestern; dock må arbetsgivaren i stället, såframt överenskommelse därom träffas med arbetstagare, under högst ett år uppskjuta semestern.

Lön under semester

14 §

Arbetstagare, som är avlönad med tidlön, beräknad för vecka eller längre tidsenhet, äger uppbära den å semestertiden belöpande lönen.

Annan arbetstagare än i första stycket sägs äger för varje semesterdag uppbära lön med belopp, motsvarande hans genomsnittliga dagsinkomst under de dagar av kvalifikationsåret, å vilka han utfört arbete för arbetsgivarens räkning. Hänsyn skall därvid icke tagas till sådant tillägg till lönen, som utgått för tid utöver den för arbetstagaren normala arbetstiden (övertidstillägg). Har arbetstagaren under minst hälften av den å kvalifikationsåret belöpande anställningstiden varit frånvarande från arbetet av anledning, varom förmäles i 7 § andra stycket b)—d), skall vid beräkning av lön under semester hänsyn tagas jämväl till tiden för bortovaron och till den lön, som arbetstagaren sannolikt skulle hava uppburit för berörda tid, därest han utfört arbete för arbetsgivarens räkning.

Vid beräkning av lön under semester skall hänsyn icke tagas till förmån av fri bostad eller till löneförmån, som är avsedd att utgöra ersättning för särskilda kostnader.

För arbetstagare, som avses i andra stycket, må överenskommelse träffas om annan beräkning av lönen än där föreskrives, såframt överenskommelsen har form av kollektivavtal och å arbetstagarsidan slutits eller godkänts av organisation, som enligt lagen om förenings- och förhandlingsrätt är att anse såsom huvudorganisation. Föreligger dylikt kollektivavtal, må det av arbetsgivare, som är bunden av avtalet, efter överenskommelse tillämpas jämväl beträffande arbetstagare, vilken icke omfattas av kollektivavtalet men sysselsättes i sådant arbete för vilket avtalet gäller.

Anm. Semesterlönen för en arbetstagare, som tidigare arbetat mot ackord eller timlön, men sedermera befordrats till sådan anställning, varmed följer månadslön, skall redan under den första efter befordran utgående semestern bestämmas med hänsyn till månadslönens storlek.

Vid beräknande av arbetstagares »genomsnittliga dagsinkomst» (andra stycket, första punkten) skall hänsyn även tagas till ackordsförtjänst, som intjänats under kvalifikationsåret. Över huvud taget skall här medräknas all beskattningsbar inkomst, exklusive övertidstillägg — således även loktjänstpenningar, dagtillägg o. dyl. — som ej utgör traktamente.

15 §

Arbetstagare, som är i arbetsgivarens kost, äger för varje dag, då han under semestern icke till någon del erhåller denna förmån, rätt till skälig ersättning därför. Ersättning för kost utgår härvid jämväl för söndag och helgdag, som infaller under semestern.

16 §

Arbetstagare mister rätten till lön under semestern, om han under någon del av denna utför avlönat arbete inom sitt yrke. Utan sådan påföljd äger dock arbetstagare i anställning, som innehaves jämsides med den vari semestern åtnjutes, utföra arbete som ej går utöver det vanliga.

Semesterlön för vissa arbetstagare.

17 §.

Arbetstagare, som avses i 4 §, är berättigad till särskild semesterlön för varje sådant kalenderkvartal av kvalifikationsåret, varunder hans arbetsinkomst hos arbetsgivaren uppgår till belopp, motsvarande minst sexton gånger den genomsnittliga dagsförtjänsten å orten för arbete av den art, varom fråga är, under en arbetstid av åtta timmar. Börjar kvalifikationsåret vid annan tidpunkt än kvartalsskifte, skall beräkningen grunda sig å envar av de perioder om tre månader som, räknade från början av kvalifikationsåret, falla inom detta.

Bestämmelserna i 14 § sista stycket skola äga motsvarande tillämpning vid fastställande av den genomsnittliga dagsförtjänsten å orten.

18 §.

Semesterlönen för arbetstagare, som avses i 4 §, utgör sex procent av arbetstagarens sammanlagda arbetsinkomst hos arbetsgivaren under de kalenderkvartal eller däremot enligt 17 § svarande perioder av kvalifikationsåret, för vilka rätt till semesterlön föreligger.

Beträffande arbetstagare, varom här är fråga, skall vad i 14 § tredje stycket och 15 § är stadgat äga motsvarande tillämpning.

Semesterlönen skall utbetalas till arbetstagaren senast den 30 juni näst efter kvalifikationsårets utgång eller, därest kvalifikationsåret utlöper efter den 30 april, senast två månader efter dess utgång.

(Lag 25 maj 1951 [SFS nr 303], som trätt i kraft den 1 juli 1951.

19 §.

Har arbetstagare under viss kalendermånad för arbetsgivarens räkning utfört, förutom arbete som avses i 4 §, jämväl annat arbete utan att detta berättigar honom till semester enligt 7 §, skall jämväl sistnämnda arbete anses vara utfört under förhållanden, som avses i 4 §, och arbetstagaren förty under den i 17 § angivna förutsättningen vara berättigad till semesterlön för arbetet i dess helhet enligt bestämmelserna i 18 §. Vid bestämmande huruvida arbetstagarens sammanlagda arbetsinkomst uppgår till belopp, som medför rätt till semesterlön, skall den genomsnittliga dagsförtjänsten å orten för det i 4 § avsedda arbete, varom fråga är, vara avgörande även för det andra arbetet.

Har arbetstagare under viss kalendermånad för arbetsgivarens räkning utfört, förutom arbete för vilket semesterrätt för honom föreligger enligt 7 §, jämväl arbete under förhållanden som avses i 4 §, äger han icke räkna sig sistnämnda arbete till godo för erhållande av semesterlön.

Semesterersättning.

20 §.

Semesterersättning skall bestämmas enligt de i 14, 15, 18 och 19 §§ stadgade grunderna. Vid beräkning av semesterersättningens storlek skall, där arbetstagaren var avlönad med tidlön, beräknad för vecka eller månad, av lönen å varje dag, för vilken semesterersättning skall utgå, anses belöpa vid veckolön en sjättedel och vid månadslön en tjugufemtedel. För arbetstagare i arbetsgivarens kost skall ersättning för

kosten utgå allenast för det antal dagar, för vilket ersättning i övrigt skall beräknas.

Har arbetstagare under sin anställning utan invändning mottagit semester, vartill han ännu icke förvärvat rätt eller som han eljest ännu icke varit berättigad åtnjuta, må vid semesterersättningens bestämmande det antal dagar avräknas, som svarar mot sådan semester.

Då anställning upphör till följd av arbetstagarens pensionering, äger arbetsgivaren från arbetstagaren tillkommande semesterersättning avdraga vad av pensionen belöper å det antal dagar, för vilket semesterersättning skall utgå.

Anm. Vid tillämpning av bestämmelserna i tredje stycket lämnas på begäran uppgift rörande arbetstagarens pension av järnvägsstyrelsens kanslibyrå.

21 §.

Där arbetstagare i fall, som avses i 9 §, lämnar den nya anställningen eller entledigas därifrån, innan han i denna blivit berättigad till minst det antal semesterdagar, vartill han förvärvat rätt i den tidigare anställningen, skall han för felande semesterdagar erhålla semesterersättning enligt de för den tidigare anställningen gällande grunderna.

Anm. Om en tillfällig arbetstagare befordras exempelvis till stationskarlsaspirant, varigenom statens allmänna avlöningsreglemente blir å honom tillämpligt, kan han — om han slutar den nya anställningen, innan han i denna fått åtnjuta någon semester — icke åberopa sig på bestämmelserna i 21 § i semesterlagen för rätt till semesterersättning. Denna lag är nämligen icke tillämplig på honom, när hans anställning upphör, och hans rätt till semesterersättning är uteslutande att bedöma enligt reglementets föreskrifter.

22 §.

Semesterersättning skall utbetalas senast inom en vecka från utgången av det kalenderkvartal, varunder arbetstagarens anställning upphört, eller, därest arbetstagaren innehaft sin anställning sedan minst tre månader, senast inom en vecka efter anställningens upphörande.

Möter hinder mot att inom den i första stycket angivna tiden beräkna semesterersättningens storlek, må semesterersättningen utbetalas senare än där sägs; dock skall semesterersättningen i dylikt fall utbetalas senast inom en vecka sedan hindret upphört.

Särskilda bestämmelser.

23 §.

Åsidosätter arbetsgivare sina förpliktelser enligt denna lag, skall han gälda, förutom den semesterlön eller semesterersättning vartill arbetstagaren på grund av lagen kan vara berättigad, ersättning för uppkommen skada.

Vid bedömande om och i vad mån skada uppstått skall hänsyn tagas även till arbetstagarens intresse av att erhålla semester och övriga sådana omständigheter av annan än rent ekonomisk betydelse.

Om det med hänsyn till den skadevållandes ringa skuld, den skadelidandes förhållande i avseende å tvistens uppkomst, skadans storlek

eller omständigheterna i övrigt finnes skäligt, må skadeståndets belopp nedsättas; fullständig befrielse från skadeståndsskyldighet må ock äga rum.

24 §.

Ålägges skadeståndsskyldighet flera, skall den fördelas mellan dem efter den större eller mindre skuld, som prövas ligga envar till last.

25 §.

Envar, som vill fordra lön, ersättning eller skadestånd enligt denna lag, skall anhängiggöra sin talan inom två år från utgången av det år, varunder arbetstagaren enligt lagen ägt åtnjuta den förmån, till vilken anspråket hänför sig. Försummas det, vare talan förlorad.

26 §.

Mål, som avse tillämpningen av denna lag, upptagas och avgöras av allmän domstol; dock skola mål beträffande arbetstagare, vilkas arbetsavtal regleras av kollektivavtal, anhängiggöras vid arbetsdomstolen. Att betalningsföreläggande för fordran på semesterlön eller semesterersättning enligt lag må sökas vid allmän underrätt jämväl om arbetsavtalet regleras av kollektivavtal, därom är särskilt stadgat. (Lag 10 juli 1947, nr 639, som trätt i kraft 1 jan. 1948.)

I fråga om anhängiggörande och utförande hos arbetsdomstolen av talan jämlikt denna lag skall gälla vad i 13 § lagen om arbetsdomstol stadgas, ändock att målet ej är sådant som i sistnämnda lag sägs.

Anm. De i 13 § lagen om arbetsdomstol intagna bestämmelserna innebära bl. a., att kärandetalan i första hand skall väckas och utföras av förening, som slutit kollektivavtal, att om talan skall föras mot medlem eller förutvarande medlem i sådan förening, föreningen även skall instämmas samt att dylik förening må utföra svarandetalan för medlem där denne ej själv utför sin talan.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1946, från och med vilken dag semesterrätt enligt lagen kan förvärvas.

Genom denna lag upphäves lagen den 17 juni 1938 (nr 287) om semester.

Arbetstagare som den 1 januari 1946 förvärvat semesterrätt enligt den äldre lagen skall, i den mån han icke då åtnjutit honom enligt nämnda lag tillkommande förmån, äga åtnjuta semesterförmån enligt bestämmelserna i den nya lagen.

Har arbetstagare sedan tid före den 1 januari 1946 intill samma dag fortlöpande innehaft viss anställning utan att dock semesterrätt enligt den äldre lagen uppkommit för honom och fortsätter anställningen därefter under så lång tid att, om den äldre lagen icke upphört att gälla, semesterrätt skolat inträda enligt densamma, skall han jämväl med avseende å den del av anställningstiden, som infallit före den 1 januari 1946, äga åtnjuta semesterförmån enligt bestämmelserna i den nya lagen.

Vad i 2 § andra stycket denna lag stadgas skall icke äga tillämpning å sådant avtal mellan arbetsgivare och arbetstagare, som gäller för viss, vid lagens ikraftträdande ännu icke tilländalupen tid.

26—27 (Reservnr)

Ändringstryck nr 20 (9 blad)
Februari 1948.

III. Bestämmelser rörande förhandlingsrätt.

28. Kungl. Maj:ts kungörelse den 4 juni 1937, SFS nr 292, angående förhandlingsrätt för statens tjänstemän.

Förhandlingsrätt.

1 §.

Statens tjänstemän äga rätt att beträffande de i 4 § nämnda frågor förhandla med vederbörande myndighet, dock utan att inskränkning därigenom göres i myndigheten tillkommande beslutanderätt.

Med statens tjänstemän avses i denna kungörelse sådana arbetstagare i statens tjänst, som äro underkastade ämbetsmannaansvar.

Med myndighet jämställes styrelse för sådan statlig institution, som icke kan betecknas såsom myndighet.

2 §.

Förhandling äger rum mellan myndighet samt förening av tjänstemän eller förening av flera sådana föreningar, dock endast förening, som äger företräda tjänstemän i alla de frågor, beträffande vilka förhandling enligt denna kungörelse må äga rum.

Myndighet må uppdraga åt underlydande organ att å myndighetens vägnar förhandla beträffande visst ärende eller vissa slag av ärenden. Meddelande om sådant uppdrag skall av myndigheten översändas till vederbörande föreningar.

Förening äger utöva förhandlingsrätt jämväl genom avdelning av föreningen eller genom ansluten förening, dock endast då fråga är om förhandling med myndighets underlydande organ.

Beträffande förhandling mellan ombud, som av Konungen utses, samt förening stadgas i 11 §.

3 §.

Förening, som önskar utöva förhandlingsrätt i förhållande till viss myndighet, skall göra anmälan därom till myndigheten. Vid anmälan skola fogas

1) föreningens stadgar,

2) uppgift å de personer, som äro ledamöter i styrelsen för föreningen eller som eljest äga företräda föreningen, ävensom å deras adresser,

3) uppgift å överordnade organisationer, som föreningen tillhör,

4) uppgift å ungefärliga antalet av de medlemmar i föreningen eller till föreningen anslutna organisationer, vilka äro anställda hos myndigheten, samt

5) uppgift å de till föreningen eller underordnade organisationer anslutna grupper av tjänstemän hos myndigheten, för vilka föreningen önskar utöva förhandlingsrätt.

Sker ändring i förenings verksamhetsområde eller i förhållande, som i första stycket under 2), 3) eller 5) avses, eller undergår medlemsantalet större förändringar, skall anmälan därom göras hos myndigheten.

3 a §.

Har förening till myndighet gjort anmälan, som i 3 § avses, är myndigheten icke skyldig att upptaga förhandling med organisation, som är över- eller underordnad i förhållande till föreningen, med mindre föreningen till myndigheten anmält, att den icke vidare önskar utöva förhandlingsrätt gentemot myndigheten.

4 §.

Förhandling må äga rum beträffande tjänstemännens allmänna anställnings-, arbets- och avlöningsvillkor ävensom beträffande tillämpningen av sådana villkor.

5 §.

Innan myndighet avgiver förslag till eller fastställer nya eller ändrade anställnings-, arbets- eller avlöningsvillkor, skall myndigheten, såvida frågan är av principiell eller eljest allmän betydelse och uteslutande berör dess tjänstemän, genom anslag i myndighetens lokal eller på annat lämpligt sätt bereda de föreningar, som frågan må anses röra, tillfälle att taga kännedom om föreliggande utkast till sådana villkor.

Påkallar förening i anledning härav förhandling, skall meddelande härom lämnas inom skälig tid och senast inom en vecka efter det delgivning enligt första stycket ägt rum.

6 §.

Förhandling äger rum i skriftlig eller muntlig form. Påkallas från endera sidan muntlig förhandling, skall sådan äga rum, även om skriftlig förhandling pågår eller föregått.

7 §.

Vid skriftlig förhandling skall från endera sidan avlåten skrivelse utan oskäligt dröjsmål skriftligen besvaras. I svarsskrivelsen böra, så framt icke muntlig förhandling däri påkallas, skälen för intagen ståndpunkt angivas.

Myndighet må förklara skriftlig förhandling avslutad, då myndigheten så prövar skäligt.

8 §.

Tid och plats för muntlig förhandling bestämmas av myndigheten. Därvid skall iakttagas, att frågans behandling icke oskäligt fördröjes.

Myndigheten utser ordförande att leda förhandlingen samt förordnar, därest från endera sidan påkallas att protokoll föres, sekreterare att föra protokollet. Ordföranden må förklara muntlig förhandling avslutad, då han så prövar skäligt.

Föres protokoll, skola framlagda förslag och avgivna förklaringar däri återgivas, varvid skälen för de å ömse sidor intagna ståndpunkterna skola i korthet angivas. Protokollet skall justeras av ordföranden samt en representant för myndigheten och en representant för varje i förhandlingen deltagande förening.

Protokollet utgives avgiftsfritt samt tillställes myndigheten och föreningen.

9 §.

Fråga, varom förhandling förts, må av myndighet icke upptagas till slutlig behandling, innan en vecka förflutit från det förhandlingen förklarats avslutad eller, därest protokoll förts vid muntlig förhandling, innan detta kommit myndigheten tillhanda.

Utan hinder av vad sålunda stadgats, må myndighet, därest så anses av förhållandena påkallat, föreskriva, att nya eller ändrade bestämmelser skola tillämpas tills vidare, intill dess slutligt beslut i frågan blivit meddelat.

10 §.

Då ärende, som varit föremål för förhandling enligt denna kungörelse, överlämnas till annan myndighet eller till Konungen, skall i ärendet förd skriftväxling jämte protokoll, därest sådant förts, biläggas.

11 §.

På därom av myndighet eller förening gjord framställning må, därest Konungen så prövar skäligt, förhandling äga rum mellan ombud, som av Konungen utses, och förening.

12 §.

Genom denna kungörelse göres icke ändring i vad eljest kan gälla beträffande rätt för statens tjänstemän att tillvarataga sina intressen i fråga om anställnings-, arbets- eller avlöningsvillkor.

13 §.

Myndighet och förening bestrida envar sina kostnader för förhandling.

Tjänsteman må icke förvägras ledighet för deltagande i muntlig förhandling.

14 §.

För militär personal och likställda gälla de inskränkningar i fråga om förhandlingsrätten, som särskilt stadgas.

Denna kungörelse har trätt i kraft den 1 januari 1938.

Anm. 2, 3, 5 samt 8—10 §§ ha erhållit förestående lydelse och 3 a § har införts genom Kungl. Maj:ts kungörelse den 2 april 1954 (nr 120), med vars ikraftträdande den 1 juli 1954 verkan av att Kungl. Maj:t tillerkänt förening förhandlingsrätt skall upphöra.

---

809 54

Ändringstryck nr 41 (2 blad)
Maj 1954.

29. Bestämmelser om företagsnämnder m m vid SJ

Efter överläggningar mellan företrädare för civildepartementet samt Statstjänarkartellen, Statstjänstemännens riksförbund, Sveriges akademikers centralorganisation och Tjänstemännens centralorganisations statstjänstemannasektion har överenskommelse den 4 december 1958 träffats om företagsnämnder m m inom statsförvaltningen.

Vid överläggningarna har följande allmänna uttalande gjorts om företagsnämndsverksamhetens syfte och bedrivande:

»Ett väsentligt syfte med den form för fortlöpande kontakter mellan myndigheter och anställda, som samarbetet inom företagsnämnderna utgör, är, att den skall gagna den statliga verksamheten. Att söka skapa bästa möjliga resultat av denna verksamhet är ett gemensamt intresse. Strävandena mot ökad effektivitet måste genomföras under beaktande av den mänskliga arbetskraftens anpassning till ändrade förhållanden. Enligt överenskommelsen skall myndigheten genom att informera de anställdas representanter om verkets tekniska och ekonomiska förhållanden skapa möjlighet för personalen att framkomma med uppslag och synpunkter till gagn för verksamheten och till förbättring av arbetsförhållandena.

Ett motiv för företagsnämnderna är vidare de anställdas krav på ökad insyn i verksamheten. Mot bakgrunden av verksamhetens nutida förhållanden har det framstått som önskvärt, att den anställde kan få en uppfattning om den egna arbetsuppgiftens betydelse, sedd i ett vidare sammanhang. Genom information i företagsnämnderna skall ledningen kunna tillgodose de anställdas anspråk på att få tillgång till sådana upplysningar, att de kunna bilda sig en riktig föreställning om verksamheten och de ekonomiska förhållandena inom verket och ge sin mening tillkänna därom. Myndigheterna har härigenom även fått möjlighet att lämna sådana upplysningar, att eventuella missförstånd bland de anställda beträffande verkets förhållanden kunna skingras.

I syfte att tillvarataga de anställdas erfarenheter och insikter är det förutsatt, att man i företagsnämnderna samråder om för verket och dess personal väsentliga frågor. Av samrådets natur följer, att detta föregår beslutens fattande och eventuella förändringars genomförande.

Samrådet inrymmer även möjligheter att främja ett gott förhållande mellan arbetsledning och personal.

Genom förslagsverksamheten ha de anställda möjlighet att i särskild ordning framföra förslag till gagn för verket och dess personal samt därjämte rätt att få dessa förslag bedömda av företagsnämnden. Det har förutsatts, att liksom myndigheten skall söka underlätta för de anställda att komma fram med förslag, de anställda skola göra sitt bästa för att lägga fram dylika förbättringsförslag.

Företagsnämnderna ha själva tillagts ansvar för att de informationer och diskussioner, som förekommit vid sammanträdena, föras vidare till de anställda i övrigt.

För att främja och vidare utveckla företagsnämndernas och företagsombudens verksamhet på åsyftat sätt spela myndigheter och organisationer en betydande roll, och de insatser dessa kunna göra för att skapa och vidmakthålla intresset för verksamheten är av största betydelse. Det är angeläget, att dessa insatser ytterligare förstärkas. Myndigheter och organisationer böra följa och aktivt

främja nämndverksamheten under fortlöpande samverkan. Där så befinnes lämpligt bör inom myndighet och personalorganisation viss person utses att svara för frågor angående företagsnämnder och företagsombud.

Vikten av vidgad uppmärksamhet åt ett ändamålsenligt informationsförfarande, såväl från myndighetens sida till nämnden som från denna till övriga anställda, har understrukits vid överläggningarna ävensom betydelsen av en utökad förslagsverksamhet, lämpligen stimulerad genom inrättande av särskilda förslagskommittéer.

Ett förverkligande av överenskommelsens syften kan icke uppnås enbart genom den formella tillämpningen. För att alla de möjligheter till värdefulla resultat av företagsnämndernas verksamhet, som överenskommelsen erbjuder, skola kunna tillvaratagas, är viljan till samförstånd och samarbete mellan berörda parter avgörande.»

Genom Kungl Maj:ts cirkulär till statsmyndigheterna den 19 januari 1959 (SFS nr 662) har med tillämpning fr o m den 20 januari 1959 meddelats enhetliga bestämmelser angående företagsnämnder m m inom statsförvaltningen samt vissa allmänna grunder att tjäna som riktlinjer i dessa organs arbete.

På grundval av nämnda Kungl Maj:ts cirkulär har järnvägsstyrelsen efter överenskommelse med Svenska järnvägsmannaförbundet, Statens järnvägars befälsförbund, Statsbanornas ingenjörsförening och Svenska järnvägarnas kontorspersonal- och arbetsledareförbund utfärdat följande bestämmelser om företagsnämndernas organisation och verksamhet med giltighet fr o m den 1 november 1959. Till dessa bestämmelser har fogats anvisningar.

1 §.

Organisation

Företagsnämnder med de uppgifter, som närmare anges i 2 §, skall tillsvidare vara inrättade i den omfattning, som framgår av en till detta avtal fogad organisationsplan.

Företagsnämnderna består av ledamöter utsedda dels av verket, dels av personalens organisationer. Antalet verksrepresentanter får ej överstiga antalet personalrepresentanter och sistnämnda tal får vara högst 7, i driftdistrikt dock högst 8.

Av organisationsplanen framgår dels det antal ledamöter i de olika nämnderna, som personalorganisationerna är berättigade att utse, dels antalet ledamöter utsedda av verket.

För varje ledamot utses högst två suppleanter, som bör vara personliga.

Mandattiden för ledamöter och suppleanter omfattar 4 år.

Ledamot i nämnd skall ha fyllt 21 år, besitta ansvarskänsla och gott omdöme samt vara väl förtrogen med arbets- och driftsförhållandena inom sitt arbetsområde. Personalrepresentant skall vara anställd vid SJ och bör ha innehaft anställningen minst ett år. Anställd vid personalorganisation kan dock ifrågakomma som personalrepresentant

i centrala företagsnämnden. Lämnar ledamot eller suppleant sin anställning vid SJ eller i personalorganisationen eller flyttar han från nämndens arbetsområde, upphör hans uppdrag i nämnden.

Företagsombud med samma uppgifter som nämnderna skall tillsättas i den utsträckning, som framgår av 17 §.

Anvisningar

Verksrepresentanterna utses av vederbörande chef. De bör väljas så att sakkunskapen blir allsidigt företrädd.

Om särskilda förhållanden undantagsvis skulle påkalla större representation från verket än vad som angivits i organisationsplanen, kan chef för arbetsområde besluta härom.

2 §.

Allmänna uppgifter

Företagsnämnd är ett organ för information och samråd och har på sätt närmare angives i 3—16 §§ till uppgift

att upprätthålla fortlöpande samverkan mellan verket och personalen för att åstadkomma bästa möjliga driftsresultat och betjäning av allmänheten,

att bereda personalen insikt i verksamhetens ekonomiska, tekniska samt organisatoriska betingelser och dess resultat,

att verka för god hushållning med arbetskraft och materiel,

att verka för säkerhet, sundhet och trivsel i arbetet,

att främja yrkesutbildningen samt

att i övrigt verka för goda drifts- och arbetsförhållanden.

Centrala företagsnämnden skall även främja och vägleda övriga nämnders samt företagsombudens verksamhet.

Nämnd, liksom även ledamot av nämnden, kan till verket avge förslag i frågor, som faller inom dess verksamhetsområde.

3 §.

Driftens ekonomi, teknik, organisation, planering och utveckling

I sin strävan att främja verkets uppgifter och driftsresultat skall nämnd — med särskilt beaktande av intresset av att personalens erfarenheter och insikter tillvaratages — behandla frågor rörande driftens ekonomi, teknik, organisation, planering och utveckling. Verksrepresentanterna skall genom fortlöpande redogörelser lämna nämnden informationer om verkets ekonomiska betingelser, företagna eller ifrågasatta omläggningar eller andra viktiga förändringar av drifts- och arbetsförhållandena, nya arbetsmetoder och övriga tekniska anordningar i den mån deras uppenbarande icke skulle medföra skada för verket. Härvid skall nämnden beredas tillfälle att yttra sig.

Ändringstryck 60 (7 blad)
Gäller fr o m april 1964

Information och samråd vid driftsinskränkning m m

Uppkommer fråga om att nedlägga, inställa eller väsentligt inskränka driften inom nämndens område, skall i så god tid som möjligt, innan dylik åtgärd vidtages, samråd därom äga rum inom företagsnämnden. Om sådan åtgärd anmäles till offentlig myndighet, skall anmälan delgivas nämnden och denna fortlöpande hållas underrättad om ärendets utveckling.

Anvisningar till 2 och 3 §§

En företagsnämnd är ett organ för information och samråd. Härav följer att nämnden icke skall fatta beslut annat än i de frågor, som berör dess egen verksamhet men ledamöternas uttalanden bör betraktas som råd till vederbörande chef (distrikts-, verkstads-, o s v). Röstning om utlåtande av visst innehåll skall alltså icke förekomma i nämnden. Är nämnden ej enig, får diskussionen tjäna till ledning för vederbörande chefs ställningstagande.

Om nämnds uttalande i en fråga kan ge anledning till åtgärd, skall saken handläggas tjänstevägen i vanlig ordning av ovannämnd chef. Ett ärende skall alltså — i formellt hänseende — handläggas på samma sätt, oavsett om det behandlas i nämnd eller ej. Ordförande, som i sin tjänst har att vidtaga åtgärd i en fråga, som behandlas i nämnden, bör icke vid sammanträdet meddela beslut i ärendet men väl tillkännage sin uppfattning, om han är beredd därtill. Kan förslag ej biträdas bör skälen härtill angivas.

Det är av vikt, att en fråga alltid formellt slutbehandlas genom att nämnden vid ett senare sammanträde får besked om ärendets vidare handläggning.

Om en fråga, som behandlats i nämnd, av vederbörande chef hänskjutes till annat tjänsteställe, skall nämndens uttalande åberopas.

Vid ifrågasatt nedläggning eller omläggning av driften vid trafiksvag järnvägslinje skall — i anslutning till vad i 3 §, andra stycket sägs — lämnas dels en förberedande information till berörda företagsnämnder om undersökningen och dess syfte dels information om de preliminära utredningsresultaten till företagsnämnden och representanter för personalen vid den berörda linjen, dels ock utförlig information om de trafikekonomiska beräkningarna till av nämnden utsedda ledamöter. — Frågor om SJ trafik- och kostnadsförhållanden bör alltid behandlas med den förtrolighet, som konkurrensläget påkallar. Med hänsyn härtill kan det vara lämpligt att särskilda uppgifter sammanställes för vidareinformationen.

4 §.

Förslagsverksamhet

Nämnd skall bedöma förslag till förändrade driftsmetoder eller andra anordningar eller åtgärder till gagn för SJ, som från anställd inkommer till nämnden. Nämnden skall därvid överväga om förslaget är sådant, att belöning bör utgå till förslagsställaren, om det utnyttjas. Om verket tillgodogör sig förslaget, skall nämnden beredas tillfälle att yttra sig om belöningens storlek, innan beslut fattas härom.

Vid bedömning av förslag skall hänsyn tagas till den användbarhet och det ekonomiska eller eljest praktiska värde förslaget har.

Nämnden skall hålla förslagsställaren underrättad om förslagets behandling och i anledning av detsamma vidtagna åtgärder.

Inom nämnden skall samråd äga rum om praktiska anordningar och anvisningar för förslagsverksamhetens effektiva bedrivande.

Nämnden kan inrätta särskild förslagskommitté, när förslagsverksamheten är omfattande. Nämndens befogenheter i fråga om förslagsverksamheten kan därvid överlåtas på kommittén.

Om ett antaget förslag vid användningen visar sig vara väsentligt värdefullare än man vid den första bedömningen antagit, kan frågan om belöningsbeloppets storlek efter framställning tagas upp till omprövning. Framställning om sådan omprövning kan göras inom tre år från det att förslaget blivit antaget.

Anvisningar

Distriktsnämnd skall utse förslagskommitté bestående av två verks- och två personalrepresentanter, som övertar nämndens befogenheter ifråga om förslagsverksamheten. Kan kommittén ej enas i visst ärende skall detta föredragas i nämnden. Kommittéledamot behöver ej vara nämndledamot. Kommittén är beslutför om tre ledamöter är närvarande.

Förslagsverksamheten, som står öppen för alla anställda, är ett av företagsnämndernas viktigaste arbetsområden. Det är i allas intresse att den uppmuntras och lämnas effektivt stöd. Den förslagsställare, som behöver hjälp med utformningen av sitt förslag, kan vända sig till arbetsledningen, som i mån av tillgång på lämplig personal lämnar sådan hjälp.

Förslagen kan omfatta både tekniska och andra frågor av driftsekonomisk betydelse, t ex förbättringar i arbetsmetoder, materialbesparande åtgärder, förenklingar i expeditionstjänst, åtgärder mot godsskador, anstalter för bättre utnyttjande av dragkraft och vagnar, ändringar i tidtabeller eller transportplaner, anskaffande av bättre maskiner och redskap, åtgärder för bättre personalhushållning, bättre betjäning av allmänheten o d.

Förslag som avser utbildning, personal- och tjänstelokaler, rekrytering, samarbete mellan olika avdelningar och liknande *samrådsärenden* är i regel ej att anse som egentliga förslagsärenden. De bör inlämnas till arbetsledningen eller, om det anses önskvärt att de behandlas i företagsnämnden, upptages där av en nämndledamot.

Förslag till förbättringar o d, vars framläggande tillhör förslagsställarens arbetsuppgifter, kan icke behandlas som förslagsärenden.

I. Förslags inlämnande

Förslag skall insändas till företagsnämnden och vara skriftligt avfattat och dagtecknat samt märkt med ordet »Förslag». En för

ändamålet inrättad blankett nr 121. 1 kan lämpligen användas av förslagsställaren.

Till ledning för nämnden vid dess bedömning av förslaget bör förslagsställaren lämna en noggrann beskrivning. Finnes ritningar, fotografier eller modeller, bör dessa bifogas.

Om förslag inkommer till arbetsledning, skall det genast överlämnas till företagsnämnden.

Förslag skall i regel undertecknas av förslagsställaren. Önskar denne ej uppge sitt namn, kan han i stället utsätta ett lösenord (en sifferbeteckning e d) och till förslaget foga ett slutet kuvert med samma lösenord som påskrift innehållande namn och adress. Detta kuvert får ej öppnas av annan än sekreteraren i företagsnämnden och först sedan ärendet slutbehandlats och endast om förslaget rekommenderats till belöning.

II. Förslags behandling

När förslag inkommer till nämnden, skall det förses med ankomstdatum och bekräftelse på mottagandet lämnas till förslagsställaren. Om så behövs kompletteras förslagsskrivelsen med förslagsställarens tjänstetitel, för- och efternamn samt stationeringsort.

Förslagsställare skall hållas underrättad om förslagets vidare behandling, lämpligen genom att han tillställes utdrag ur de protokoll i vilka frågan beröres.

Om ordförande i nämnd finner ett förslag vara av särskilt stor omfattning eller att det fordrar utförligare utläggning av förslagsställaren, kan han kalla denne att närvara vid nämndens behandling av ärendet.

Av anonym förslagsställare ingivna förslag, som icke kan godtagas eller som vidaresändes till centrala företagsnämnden, bör redovisas i protokollet och »Nytt från företagsnämnden». Resultatet av förslagets behandling där skall redovisas på samma sätt.

a) I annan nämnd än centrala företagsnämnden

1. Förslag av betydelse endast *inom* nämndens verksamhetsområde.

Förslaget skall snarast granskas och föreläggas nämnden. Därvid skall nämnden överväga frågan huruvida belöning bör utgå och anmäla sin mening för vederbörande chef. Om ordföranden redan vid granskningen av förslaget finner det genomförbart, skall han utan dröjsmål låta utnyttja det.

2. Förslag av betydelse även *utom* nämndens verksamhetsområde.

Inkommet förslag skall — eventuellt efter inhämtande av kompletterande upplysningar, enklare prov eller annan utredning (skriftliga utlåtanden från centralförvaltningens avdelningar bör dock ej inhämtas) — föredragas och behandlas i nämnden. Ärendet jämte utdrag ur protokollet med nämndens bedömning av förslaget skall därefter insändas till centrala företagsnämnden. Det är därvid av vikt att varje förslag behandlas för sig. Gemensamt missiv för flera förslag bör ej ifrågakomma. Vid nämndens bedömning är det icke tillfyllest att enbart deklarera, att förslaget har allmän betydelse; nämnden bör avge ett så utförligt utlåtande som möjligt med angivande av de fördelar — och nackdelar — som förslaget anses innebära. I de fall den besparing förslaget väntas medföra kan beräknas eller uppskattas, bör även denna anges. Nämndens sekreterare bör kontrollera, om något liknande förslag tidigare offent-

liggjorts. I sådana fall, då det vid behandlingen i nämnden klart framgår, att förslaget ej är praktiskt genomförbart eller att det icke skulle innebära några förbättringar totalt sett (vissa fördelar, men större nackdelar) och nämnden är enig härom, skall förslaget icke vidaresändas till centrala företagsnämnden, om förslagsställaren icke särskilt begär det. Förslag, som åsyftar införande på äldre fordon av förbättring, varmed nya fordon utrustats, skall i regel ej vidaresändas till centrala företagsnämnden. Om det finns anledning att göra något påpekande i sådant fall bör det ske tjänstevägen.

b) I centrala företagsnämnden

När förslag inkommer, överlämnas det till vederbörande avdelning i centralförvaltningen för den granskning, undersökning eller åtgärd, som det kan ge anledning till. Sedan förslaget på sådant sätt prövats av sakkunniga, återställes det till nämnden med utlåtande om lämpligheten att genomföra det. Ärendet behandlas därefter i centrala företagsnämndens förslagskommitté (Cfk), som i uttalande till centralförvaltningen ger sin uppfattning till känna om förslaget. Kan kommittén ej enas, skall ärendet föredragas i centrala företagsnämnden.

III. Belöningar

Nämnd eller förslagskommitté, som förordar förslag till belöning, bör samtidigt uttala sig om beloppets storlek. Framförallt ifråga om förslag på det tekniska området kan det vara av värde att få klarlagt, dels om arbetsledningen känt till problemet eller givit idén till dess lösning, dels om det ingår i förslagsställarens uppgifter att syssla med problem av denna art, att finna uppslag till deras lösning eller praktiskt utforma idéer.

Beslut om belöning fattas

a) av styrelsen rörande förslag som prövats av centrala företagsnämnden, dess förslagskommitté eller företagsnämnden inom centralförvaltningen.

b) av regional chef rörande lokala förslag, som ej ansetts böra belönas med belopp överstigande 300 kronor. Om större belöning anses böra ifrågakomma, skall ärendet med yttrande och utredning översändas till centrala företagsnämnden.

Uppgift om de belöningar, som bestämts av regional chef, kan insändas direkt till SJ-nytts redaktion.

Det är av vikt, att förslag som prövats och godkänts snarast möjligt utnyttjas (i förekommande fall utan att nämndens behandling behöver avvaktas). Den omständigheten att förslag tagits i anspråk av verket innebär ej, att upphovsmannen är förhindrad utnyttja det utom verket.

Anm. Lagen den 18 juni 1949, nr 345, om rätten till arbetstagares uppfinningar (patentlagen) finns intagen som bilaga 7 till SJF 270.
Allmänna personalbestämmelser m m.

5 §.

Arbetarskyddsfrågor

Nämnd skall, i förekommande fall i samförstånd med skyddsombud och skyddskommitté, verka för effektivisering av skyddsarbetet och arbetshygienen vid SJ. Betydelsen av ändamålsenliga arbetslokaler, lämpliga personalrum och dylikt bör därvid beaktas.

Ändringstryck 60 (7 blad)
Gäller fr o m april 1964

6 §.

Förhållandet mellan arbetsledning och anställda

Nämnd skall verka för god ordning i arbetet och för ett gott förhållande mellan arbetsledning och personal.

Anvisningar

Detta stadgande står i god överensstämmelse med företagsnämndernas uppgift att främja driftsresultatet. I den praktiska tillämpningen bör nämnderna inrikta sig på förhållandet i allmänhet mellan arbetsledning och personal. Nämnd skall därför inom sitt verksamhetsområde försöka skapa så goda förutsättningar som möjligt för samarbete mellan alla. Däremot bör nämnd icke till behandling upptaga klagomål mot bestämd (namngiven) person — vare sig arbetsledare eller annan. Sådana fall bör tillrättaläggas genom hänvändelse direkt till befälet.

7 §.

Yrkesutbildning, partiellt arbetsföra m m

Det åligger nämnd att ägna uppmärksamhet åt att personalen, särskilt den nyanställda, erhåller god och allsidig yrkesutbildning.

Anvisningar

Har fråga om yrkesutbildning behandlats av nämnd, skall protokollsutdrag översändas till ordföranden i SJ utbildningsnämnd (studierektorn) oberoende av vilka åtgärder i övrigt som nämndens uttalande kan ge anledning till.

Rörande nämndernas befattning med frågor om de partiellt arbetsföra hänvisas till avlöningsbestämmelser SJF 210, T 5.

8 §.

Arbetsstudier

Inom verksamhetsområde, där särskilt avtal om arbetsstudier icke föreligger, bör företagsnämnd ägna uppmärksamhet åt principiella frågor rörande arbetsstudiers anordnande och bedrivande.

Anvisningar

I denna paragraf avsett arbetsstudieavtal föreligger för den kollektivavtalsanställda personalen.

9 §.

Frågor, som icke skall behandlas av nämnd

Fråga, som är reglerad i kollektivavtal, avlönings- eller anställningsreglemente eller i andra motsvarande författningar eller föreskrifter, skall icke behandlas av nämnd. Hit hör bl a frågor, som handlägges av förordsfullmäktige, tjänstgöringsnämnd, turlistkommitté eller liknande organ.

Arbetstid och semester

Frågor om lämplig förläggning av arbetstid och semester kan dock upptagas och behandlas av nämnd i de fall, då sådana spörsmål icke tillkommer andra organ eller är reglerade i särskilda föreskrifter.

10 §.

Tystnadsplikt

Ledamot (suppleant) eller sekreterare i nämnd får icke yppa eller använda sig av uppgift, varom han i denna sin egenskap erhållit kännedom och som han vet vara yrkes- eller affärshemlighet eller mot vars yppande särskilt förbehåll gjorts.

11 §.

Ordförande, sekreterare

Som ordförande i nämnd fungerar vederbörande chef eller, om denne är förhindrad åtaga sig ordförandeskapet, någon av hans närmaste män i chefsställning. Ordföranden ingår bland de av verket utsedda ledamöterna. Nämnd utser inom sig vice ordförande och sekreterare, dock kan ledamöterna, om de är ense därom, till sekreterare utse person utom nämnden.

12 §.

Företagsnämnds arbetsformer, sammanträden, protokoll, sammanträdesort

Företagsnämnd håller ordinarie sammanträde en gång varje kalenderkvartal. Överenskommelse kan träffas om annat antal ordinarie sammanträden. Då särskilda förhållanden föranleder det, får enstaka ordinarie sammanträde inställas, om ledamöterna är ense därom.

Senast tio dagar före ordinarie sammanträde skall ordföranden tillställa övriga ledamöter i nämnden skriftlig kallelse till sammanträdet.

Till behandling vid ordinarie sammanträde skall upptagas frågor, om vilkas behandling ledamot hos ordföranden gjort skriftlig framställning senast sju dagar före sammanträdet. Nämnden äger dock, även om sådan framställning ej gjorts, upptaga ärendet till behandling, om ledamöterna är ense därom.

Föredragningslista och handlingar, som är avsedda att belysa frågor, som kan behandlas vid ordinarie sammanträde, bör tillställas ledamöterna senast tre dagar före sammanträdet.

Extra sammanträde hålles, om ledamot begär det, för behandling av ärende, som ej lämpligen kan anstå till ordinarie sammanträde. Till extra sammanträde skall skriftlig kallelse med uppgift om ärendet tillställas ledamöterna i så god tid som möjligt.

Över nämndens sammanträde upprättas protokoll, som justeras av ordföranden och en av personalrepresentanterna. Har vid behandlingen av viss fråga uttalats olika meningar, skall, om så yrkas, anteckning om de skilda synpunkterna göras i protokollet.

Protokollet bör om möjligt vara färdigställt och utlämnat senast fjorton dagar efter sammanträdet.

Nämnden kan i övrigt överenskomma om ordningen för sammanträdes hållande.

Anvisningar

Enstaka ordinarie sammanträde kan, som framgår ovan, inställas, »om ledamöterna är ense därom». Detta innebär fullständig enighet mellan nämndens alla ledamöter. För att »överenskommelse om

annat antal ordinarie sammanträden» skall anses träffad, erfordras att flertalet verksrepresentanter för sig och personalrepresentanter för sig är av samma mening.

Protokollen bör icke göras för omfattande. Fullständiga diskussionsprotokoll torde i allmänhet icke behöva föras: den eller de meningar, som ledamöterna omfattat sedan en fråga slutdiskuterats i nämnden, bör emellertid kunna utläsas. Det är betydelsefullt, att information om förändringar av drifts- eller arbetsförhållandena samt uppgifter om planerade nybyggnader och anläggningar m m inom nämndens verksamhetsområde beredes gott utrymme i protokollen.

Uppgift på inkomna skrivelser bör även intagas.

För bättre överskådlighet över de ämnen som diskuterats i nämnden är det önskvärt, att kantrubrik utsättes för varje paragraf och viktigare punkter i texten understrykes, t ex förslags innebörd och förslagsställarens namn.

Protokollen bör numreras i löpande följd per kalenderår. Avskrift av protokoll skall tillställas dels samtliga ledamöter och suppleanter, dels Centrala företagsnämnden (i två ex), dels varje central personalorganisation, som är representerad i vederbörande nämnd.

Då fråga uppkommer, som är gemensam för två eller flera tjänstegrenar bör övervägas, om den icke med fördel kan behandlas vid gemensamt sammanträde med ifrågavarande nämnder.

Nämnd bör i regel förlägga sina sammanträden till nämndens huvudort men kan, när verksamheten obestridligen underlättas eller eljest gagnas därav, sammanträda på annan ort. Detta får anses vara fallet, då nämnden träder i förbindelse med personalen på platsen vid samtals- eller företagsafton. I de fall då nämnden som sådan kan anses ha nytta av ett studiebesök på någon plats inom dess verksamhetsområde, kan — dock undantagsvis — sammanträde förläggas till samma plats. Nämnd bör icke företaga resor enbart i syfte att inhämta allmän kännedom om förhållandena inom verksamhetsområdet. När särskilda skäl talar för att nämnd för bedömande av visst ärende eller förslag behöver inhämta upplysningar på ort och ställe, kan det vara lämpligt att uppdrag i sådant syfte lämnas en eller ett par ledamöter i nämnden.

13 §.

Tillkallande av sakkunnig

Vid behandling av visst ärende kan, om verks- eller personalrepresentanterna begär det, inom verket anställd person med speciell sakkunskap i ärendet kallas att deltaga i sammanträdet. Nämnden kan även, om den är enig därom, kalla annan person att såsom sakkunnig höras i visst ärende.

Anvisningar

Vid de tillfällen då det kan förutses att frågor kommer att behandlas, som berör annan avdelning, kan det vara lämpligt att bereda representant för denna tillfälle att närvara och lämna sakupplysningar. Här åsyftas t ex verkstads- och förrådsärenden. Då fråga rörande SLAB verksamhet uppkommer, bör i samma syfte meddelande tillställas bolaget.

14 §.

Underkommitté

Då särskilda förhållanden motiverar det, kan även i andra fall än som avses i 4 § underkommittéer till företagsnämnden tillfälligt inrättas för särskilt angivna ärenden.

15 §.

Ersättning till nämndledamöter

Ersättning till ledamot i nämnd och suppleant, som inträder i ledamots ställe, skall utgå i form av dagarvode enligt kommittékungörelsen. Förutom dagarvode äger ledamot i nämnd (suppleant) för ledighet under ordinarie arbetstid som tages i anspråk för deltagande i sammanträde i nämnd eller underkommitté uppbära, om han är tjänsteman vid verket, oavkortad lön och, om han är anställd enligt kollektivavtal, ersättning beräknad på grundval av lön under semester. Resekostnadsersättning och traktamente utgår såsom vid resa i tjänsten. Övertidsgottgörelse eller annan ersättning för tid utöver ordinarie arbetstid utgår icke.

Ersättning till sekreterare åt nämnd, som ej är ledamot av nämnden, skall utgå efter samma grunder som gäller för ledamot.

Samma ersättning skall också utgå till ledamot eller sekreterare i underkommitté, som ej är ledamot av nämnden.

På vederbörande myndighet ankommer att avgöra, om och i vad mån ersättning skall utgå av SJ medel till person utom verket, vilken kallas till nämndsammanträde enligt 13 §.

Anvisningar

Med hänsyn till det ansvar som måste krävas av sekreterarna och till deras uppgifter med det praktiska nämndarbetet kan de efter ordförandens bedömande erhålla *extra* ersättning i form av dagarvode, dock högst för tre dagar per sammanträde, vare sig detta omfattar en eller flera dagar. För att dylik ersättning skall utgå förutsättes dock, att uppdraget medför en sådan arbetsbelastning för sekreteraren, att det skäligen icke kan inordnas i dennes ordinarie arbetsuppgifter.

Kommittékungörelsen är intagen i SJF 210, div 3.

16 §.

Vidareinformation

Vidareinformationen åvilar nämnden i dess helhet och resultatet av nämndens arbete skall bekantgöras för personalen på lämpligt sätt. Närmare föreskrifter härom återfinns i anvisningarna.

Anvisningar

Det är av stor betydelse, att upplysning och information om nämndernas arbete och insatser sprides i så vida kretsar som möjligt. Det åligger därför både verks- och personalrepresentanterna att föra vidare vad som förekommit på sammanträdena, dock med iakttagande av föreskrifterna i 10 § om tystnadsplikt i särskilda fall.

Det är emellertid icke möjligt att enbart muntligen nå all personal. Därför bör redogörelser för nämndernas verksamhet utarbetas i anslutning till sammanträdena och spridas bland personalen i tillräcklig omfattning på det sätt som nämndernas kan finna lämp-

Ändringstryck 60 (7 blad)
Gäller fr o m april 1964

ligt. Ett exemplar skall tillställas centrala företagsnämnden och de lokala personalförbundsavdelningar, som uttalat önskemål därom. Redogörelserna kan antingen bestå av ett utförligare referat av vad som förekommit på sammanträdena eller av hela protokollet, lämpligen tryckt på bl 120, med uteslutande av sådana delar, som icke bör ges spridning eller som saknar intresse utom nämnden.

Muntlig vidareinformation kan även förekomma vid företags- och samtalsaftnar, även om dessa tillkommit av andra skäl, nämligen i första hand för att stärka kontakten mellan befäl och personal och för överläggningar om lokala frågor.

Med *företagsafton* avses en sammankomst mellan anställda inom ett område, ej nödvändigtvis tillhörande samma avdelning. Ett detaljerat program bör vara uppgjort. Detta kan lämpligen innehålla föredrag eller anförande i ett aktuellt ämne av mera allmänt intresse, diskussion i anslutning till detta, underhållning av ett eller annat slag o s v. Det kan vid vissa tillfällen vara lämpligt att inbjuda även de anställdas familjemedlemmar.

Med *samtalsafton* förstås en sammankomst, vid vilken lokal chef (ev regionchef) och personalen träffas under otvungna former för direkt överläggning om arbetsplatsens problem. Vid dessa sammankomster är ämnesvalet mera fritt och alla platsens problem kan diskuteras. Skulle sådana ärenden upptagas, som kräver utredning eller förhandling, bör de överlämnas till de organ, som finns inrättade för ändamålet, t ex skyddskommitté, turlistkommitté eller personalombud. Samtalsafton bör i regel anordnas endast för personalen för en tjänstegren i sänder. Det kan vara lämpligt att låta programmet upptaga även visning av film från något av SJ verksamhetsområden o d.

Såväl företags- som samtalsaftnar bör anordnas *gemensamt* av företrädare för verket och personalen. De lokala personalorganisationerna bör som regel engageras.

Vid båda dessa former av sammankomst får kaffe e d tillhandahållas på SJ bekostnad.

För att möjliggöra deltagande i företags- och samtalsaftnar får tjänstebiljett utfärdas, när så finnes påkallat. I de fall lämpliga reselägenheter saknas, bör möjligheterna undersökas att anordna andra lägenheter, t ex. insätta motorvagn, vägbuss eller annat färdmedel.

En kortfattad uppgift om den eller de företags- och samtalsaftnar som anordnats inom nämndens område bör med angivande av antalet deltagare intagas i nämndprotokollen.

Ovanstående avser att tillgodose vidareinformationen i normala fall. Finner nämndordförande anledning att i särskilda fall informera personalen på arbetstid om nämndens verksamhet, skall deltagande i sådan sammankomst anses som tjänstgöring.

17 §.

Företagsombud

Företagsombud (suppleanter) utses av personalens organisationer till det antal varom överenskommelse kan träffas. Arbetsledningen skall två gånger årligen sammanträffa med företagsombuden och lämna information, som avses i 3 §. Kallelse till dessa ordinarie sammankomster med uppgift på de frågor, som skall behandlas, jämte handlingar, som belyser dessa, skall tillställas företagsombuden i så god tid som möjligt. Om arbetsledningen och ombuden är ense därom, skall protokoll föras över sammankomsterna.

Extra sammanträde hålles, då arbetsledningen eller ombuden det begär, för behandling av ärenden, som ej lämpligen kan anstå till ordinarie sammanträde.

För företagsombud skall i övrigt i tillämpliga delar gälla vad som ovan i 1—16 §§ föreskrives rörande nämnd eller ledamot i nämnd.

Anvisningar

Efter överenskommelse mellan distriktschef, lokal chef och berörda personalorganisationer må företagsombud utses i följande omfattning.

1) vid större lokstation: högst 5 ombud,
2) vid trafikstation med en personalstyrka om 150 (c:a)—400 man: högst 4 (i de fall konduktörspersonal skall representeras högst 5) ombud,
3) vid trafikstation med en personalstyrka om mer än 400 man: det antal ombud som anses erforderligt (dock endast undantagsvis mer än 7 ombud),
4) vid billinjegrupp med en personalstyrka om minst 150 (ca) man: högst 4 ombud,
5) på orter, som utgör huvudort för tre eller fyra olika slags underhållsområden vid bandistrikt och den samlade personalstyrkan inom dessa underhållsområden uppgår till minst 150 (ca) man: högst 4 ombud (samtliga dessa behöver ej vara placerade på huvudorten),
6) vid färjsektionen inom Malmö driftdistrikt: högst 4 ombud.

Med lokstation, station, billinjegrupp och underhållsområde avses de olika förvaltningarna, som ingår i den nya SJ organisationen och där trätt i funktion.

Här avsett samråd bör ske i så smidiga former och efter så enkla regler som möjligt. Lokal chef bör därför upprätthålla nära kontakt med företagsombuden. Han skall två gånger årligen hålla ordinarie sammanträde med sina företagsombud enligt ovanstående bestämmelser. Extra sammanträde kan hållas för behandling av ärenden, som ej lämpligen kan anstå till ordinarie sammanträde. Bestämmelsen i 15 § om dagarvode avser de fall då alla företagsombuden inom en lokal chefs område kallats till sammanträde.

För behandling av fråga m m, som är gemensam för två eller flera lokala förvaltningsorgan med samma huvudort, bör övervägas om icke frågan kan behandlas vid gemensamt sammanträde med företagsombuden för resp områden.

Suppleanter utses till erforderligt antal.

Mandatperioden bör utgöra fyra år.

Den företagsombudsverksamhet, som enligt hittills gällande bestämmelser tillkommit på lokstationer och stationer må fortsätta intill dess vederbörande lokstation och station nyorganiserats.

Ändringstryck 60 (7 blad)
Gäller fr o m april 1964

Organisationsplan

Företagsnämnder	Antal ledamöter utsedda av				
	Verket	SJMF	SJBF	SIF	KPF
Centrala nämnden	6	4	1	1	1
en nämnd vid centralförvaltningen	5	3	2	1	1
en nämnd vid varje bandistrikt	5	6	—	1*)	—
en nämnd vid varje driftdistrikt	5	6	1	—	1
en nämnd vid varje verkstad i:					
Malmö	3	6	—	—	1
Örebro, Göteborg, Notviken, Åmål	3	5	—	—	1
Östersund, Bollnäs	3	4	—	—	1
Tomteboda, Tillberga	3	4	—	—	—
övriga verkstäder	2	2	—	—	—
en nämnd vid varje huvudförråd	2	2	—	—	—
en nämnd vid elektrobyggnaderna i Nässjö	3	4	—	—	—

*) vid 1, 4 och 6 bandistrikten.

K L BECKMANS TRYCKERIER AB - STHLM 1964 6138 64